

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ
เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา 761427 สัมมนาปัญหาทางธุรกิจ
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2554

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ
เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

โดย
นางสาวมยุรี ว่องไวรอด
นางสาวสุนิตา ชูโชติ

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา 761427 สัมมนาปัญหาทางธุรกิจ
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2554

**FACTORS RELATED WITH QUALITY OF LIFE OF ELDERLY PEOPLE OF THE STATE
SECONDARY SCHOOL TEACHER. MUNG CHUMPHON, CHUMPHON.**

By
Mayuree Vongvirud
Sunita Chuchote

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

**A Research Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Bachelor of Arts Program in General Business Management
Faculty of Management Science
SILPAKORN UNIVERSITY**

2011

ที่ประชุมสาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร พิจารณาแล้ว อนุมัติ
ให้การวิจัย เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐเขต
อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร” เสนอโดยนางสาวมยุรี ว่องไรรูด และนางสาวสุนิตาชูโชติ มีคุณค่าเพียงพอที่จะ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชาสัมมนาปัญหาทางธุรกิจ ตามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ

.....
(อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ)

หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป

วันที่ เดือน พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ

คณะกรรมการสอบสัมมนาปัญหาทางธุรกิจ

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์สิริชัย ดีเลิศ)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ)

...../...../.....

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

.....กรรมการ

(อาจารย์ศุภลักษณ์ ศรีสำอังก์)

...../...../.....

12510127,12510179 : สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ / คุณภาพชีวิต / ผู้สูงอายุ

มยุรี ว่องไวรอดและ สุนิตาซูโชติ:ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของครู
โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐเขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร (FACTORS ASSOCIATED WITH
QUALITY OF LIFE OF ELDERLY PEOPLE OF THE STATE SECONDARY SCHOOL
TEACHER. MUNG CHUMPHON, CHUMPHON.) อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ
รัตนพงษ์ศิษย์. 73 หน้า.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของครูโรงเรียน
มัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร และ 2. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผู้สูงอายุ
ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

วิธีวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลผู้สูงอายุของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ
เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ที่มีอายุ 50 ขึ้นไป จำนวน 188 คน โดยใช้การแจกแบบสอบถาม และ
ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอ
เมือง จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับดี โดยคุณภาพชีวิตด้านจิตใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านสกา
แวดล้อม ด้านร่างกาย และ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต
ปัจจัยทางด้านบุคคล การศึกษามีความสำคัญมากที่สุด ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัยมี
ความสำคัญมากที่สุด และปัจจัยทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ครอบครัวมีความสำคัญมากที่สุด

นอกจากนี้แล้ว ผลการศึกษาจากทัศนคติระหว่างตัวแปรพบว่า ปัจจัยทางด้านบุคคล
ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีความสัมพันธ์กับตัวแปรคุณภาพ
ชีวิตผู้สูงอายุ

คณะวิทยากรจัดการ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา 1..... 2.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

12510127,12510179 : MAJOR : GENERAL BUSINESS MANAGEMENT

KEY WORD: QUALITY OF LIFE / ELDERLY / SECONDARY SCHOOL TEACHER

MAYUREE VONGVIRUD AND SUNITA CHUCHOTE : FACTORS RELATED WITH QUALITY OF LIFE OF ELDERLY PEOPLE OF THE STATE SECONDARY SCHOOL TEACHER. MUNG CHUMPHON, CHUMPHON. THESIS ADVISOR: TANINRAT RATTANAPONGPINYO, Ph.D. 73 pp.

Abstract.

This research aimed to study quality of life of the elder people of the state secondary school teachers and to study factors relating to the elderly state school teachers in Chumphon district, Chumphon province.

The qualitative research used questionnaire as a tool to collect data by interviewing the 188 elderly teachers of state secondary schools in Chumphon province, aged between 50 and over. The data processing used the SPSS program and presented in the forms of mean and standard deviation.

The research results found that the elderly state school teachers had the good quality of life. A good quality of mind was the highest average position, following by the environment and physical and social relationship. The three associated factors found to be related to the quality of life of the elderly teachers of state secondary school in Chumphon province were human factors, economic factors and social relations. For the human factors revealed that the education was the most important. While Economic factors indicated that the habitat was most important. And the Social relation factors disclosed that the family was the most important.

Faculty of Management Science

SILPAKORN UNIVERSITY

Academic Year 2011

Students' signature 1.....2.....

Thesis Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.ธนินทร์ฐ์ รัตนพงศ์ภิญโญ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้ พร้อมทั้งให้ความรู้ แนวคิด ตลอดจนช่วยตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้ถูกต้อง สมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์มัธยมศึกษาของรัฐเขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพรที่ให้ความเอื้อเฟื้อข้อมูล และกรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามเพื่อนำมาศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ของคณะผู้จัดทำที่ได้ส่งเสริม สนับสนุนทั้งกำลังใจ กำลังทรัพย์และอยู่เคียงข้างตลอดมา

สุดท้ายขอขอบพระคุณเพื่อนๆ ที่ได้ให้คำและนำและช่วยเหลือตลอดมา งานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบแก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน รวมไปถึงผู้มีพระคุณที่ได้เอื้อนาม หากงานวิจัยฉบับนี้มีข้อผิดพลาด บกพร่องประการใด คณะผู้วิจัยขอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ตัวแปรในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	8
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ	10
ข้อมูลประชากร	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	32
การรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
สรุปผลการประเมินตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล	35
สรุปผลการประเมินตอนที่ 2. ปัจจัยด้านบุคคล	38

บทที่	หน้า
สรุปผลการประเมินตอนที่ 3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	40
สรุปผลการประเมินตอนที่ 4. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม.....	43
สรุปผลการประเมินตอนที่ 5. คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	45
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
สรุปผลการวิจัย	53
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก	61
แบบสอบถาม	62
ประวัติผู้วิจัย	69

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลด้านเพศ	35
2	ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลด้านอายุ	35
3	ชื่อทั่วไปส่วนบุคคลด้านสถานภาพ	36
4	ชื่อทั่วไปส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา	36
5	ชื่อทั่วไปส่วนบุคคลด้านรายได้	37
6	ชื่อทั่วไปส่วนบุคคลด้านสมาชิกในครอบครัว	37
7	ปัจจัยด้านบุคคล	38
8	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	40
9	ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	43
10	คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	45
11	การหาค่าความสัมพันธ์ (sig)	49
12	สรุปปัจจัยด้านบุคคล	50
13	สรุปปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	50
14	สรุปปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	51
15	สรุปคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	51

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเข้าสู่วัยสูงอายุเป็นเรื่องธรรมชาติที่ทุกคนไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยทั่วไปเราถือว่าผู้สูงอายุคือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป วัยนี้ถือเป็นระยะสุดท้ายของพัฒนาการแห่งชีวิต และมีปัญหาต่างๆ ตามมาเช่นปัญหาด้านร่างกาย ได้แก่ ผิวหนังเหี่ยวย่น สีผิวเปลี่ยนมักเกิดจุดด่าง-ขาว หรือตกกระตามผิวหนังเนื่องจากผิวแห้ง เส้นเลือดฝอยแตกง่าย ทำให้มีรอยฟกช้ำตามตัวได้ง่าย ผมและขนจะเปลี่ยนเป็นสีเทา มักหลุดร่วงง่าย กล้ามเนื้อและกระดูกไม่แข็งแรง สมอง สิ่งการซ้ำ จำเรื่องใหม่ได้น้อยลง คิดช้าลง ประสาทสัมผัสทั้งห้า การรับรู้ทาง ตา หู จมูก ลิ้น และสัมผัสต่าง ๆ ทางผิวหนังน้อยลง ระบบย่อยอาหาร การขับถ่ายลดลง การรับรู้รสของลิ้นน้อยลง ระบบไหลเวียนเลือด เลือดข้นมากขึ้น ทำให้การไหลเวียนลดลง หลอดเลือดแข็งตัวมากขึ้น ทำให้หัวใจต้องสูบฉีดเลือดแรงขึ้น ในขณะที่ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหัวใจลดลง มีผลให้เกิดอาการหัวใจล้มเหลว หรือโรคของเส้นเลือด เช่น ความดันโลหิตสูงได้ง่าย ดับและไต ขับถ่ายของเสียออกจากร่างกายได้ช้า ด้านจิตใจและอารมณ์ การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และจิตใจ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากสภาพร่างกายที่เสื่อมลง เพราะความสูงอายุ ชนิดของอารมณ์ที่ผู้สูงอายุมักแสดงออกที่ผิดปกติและพบได้บ่อย คือ อารมณ์เศร้า เบื่อหน่าย ท้อแท้ เหงา ร้องไห้ง่าย น้อยใจบ่อย ๆ ซึม แยกตัว ปัญหาด้านสังคมกล่าวคือไม่มีญาติพี่น้องลูกหลานดูแล ก็อาจจะส่วนน้อย ส่วนใหญ่ จะอยู่เป็นครอบครัวใหญ่ แต่ไม่มีผู้ดูแลที่ชัดเจน เนื่องจากการดูแลผู้สูงอายุ เป็นภาวะที่เครียด มีความกดดันมากระหว่างผู้ดูแล และผู้ถูกดูแล ซึ่งสืบเนื่องมาจากความเสื่อมของสังขาร และเกิดจากความไม่เข้าใจกัน ก่อให้เกิดความเครียดกดดัน ทำให้การดูแลผู้สูงอายุ ก่อนข้างห่างเหิน นอกจากนี้ผู้ดูแลยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการดูแล ผู้สูงอายุ พอขาดความเข้าใจก็จะเกิดปัญหาอีกประการหนึ่ง เป็นปัญหาด้านสังคม ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมา ผู้สูงอายุไม่ค่อยเข้าใจสภาวะปัญหาของตนเอง ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ในการดูแลผู้สูงอายุ มีค่าใช้จ่ายสูงมาก ซึ่งเป็นภาระให้ผู้สูงอายุและลูกหลาน บางท่านมีสวัสดิการ มีบำเหน็จ บำนาญ ประกันสังคม ประกันชีวิต ฯ แต่ไม่ได้มีทุกคน ผู้สูงอายุในครอบครัวธรรมดาที่มีรายได้พอใช้ไปวันๆหนึ่ง จะไม่พร้อมเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย ก็จะเป็นปัญหาเศรษฐกิจได้ และปัญหาด้านกายภาพของที่อยู่อาศัย และชุมชน ที่อยู่อาศัยไม่ได้เตรียมการรองรับสำหรับผู้สูงอายุ บ้านที่มา

จากหมู่บ้าน ไม่มีราวจับสำหรับผู้สูงอายุ ไม่มีทางเดิน ทางลาดสำหรับผู้สูงอายุ ไม่มีที่ว่างสำหรับ ทำกิจกรรม แต่หมู่บ้านบางแห่งที่มีคุณภาพ ก็จะมีพื้นที่กลาง ซึ่งเคยเห็นผู้สูงอายุมาออกกำลังกาย ก็จะ ได้กำลังกลับคืน ได้พูดคุยซึ่งเป็นวิธีรักษาสุขภาพอย่างหนึ่ง

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ดีจะต้องมีการตอบสนองความต้องการในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อให้มีระดับมาตรฐานความมีชีวิตที่ดีในด้านปัจจัยสี่ ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข มีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี ในการดำเนินชีวิตช่วงปลายของอนาคตให้มีความสุข

ปัจจุบันสังคมไทยมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทุกปีจากความจริงที่ว่าทางด้าน การแพทย์และสาธารณสุข ส่งผลให้ประชากรมีอายุที่ยืนยาวขึ้นสวนทางกับแนวโน้มการเกิดที่ลดน้อยลง ทำให้สัดส่วนของผู้สูงอายุมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ จากภาวะนี้ทำให้ประเทศไทยได้ที่มีความตื่นตัวและเตรียมการเพื่อรองรับและให้การดูแลประชากรกลุ่มนี้มากขึ้น การดูแลและส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุนับว่าเป็นภารกิจที่สำคัญสำหรับครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยรวม เพื่อให้เกิดการดูแล เอื้ออาทรแก่ผู้สูงอายุซึ่งนับว่าเป็นผู้ที่ทำคุณประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชนและสังคมมาก่อน จนถึงวัยที่ท่านสมควรได้รับการตอบแทน โดยการดูแล และห่วงใยท่านคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) คาดว่าประชากรผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) จะเพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่า

สาเหตุที่ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเกิดจากในปัจจุบันมีผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น และมีผู้ให้ความสนใจกับผู้สูงอายุลดน้อยลง จึงทำให้ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้สูงอายุไม่สามารถดูแลตนเองได้ ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขได้ จึงทำให้เกิดปัญหาทางสังคมเพิ่มมากขึ้นจึงต้องการศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและปัจจัยใดที่เป็นตัวชี้วัดให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและจะทำให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุว่าต้องการสิ่งใดในช่วงชีวิตขั้นสุดท้าย ซึ่งจะช่วยให้ช่วยลดปัญหาทางสังคมและเป็นการตอบสนองความต้องการผู้สูงอายุจะทำให้ผู้สูงอายุที่มีเพิ่มมากขึ้นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

จากสาเหตุการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุในประเทศไทย จึงทำให้หน่วยงานหลายฝ่ายและประชาชนหลายกลุ่มให้ความสนใจเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น เพื่อจะทำให้ผู้สูงอายุมีการดำเนินชีวิตที่มีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นสามารถดูแลตนเองได้ไม่ตกเป็นภาระของใคร เช่นผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพครู เป็นบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้รับการยกย่อง เป็นอาชีพที่มีเกียรติ น่าเคารพนับถือ และเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุหรือเกษียณอายุราชการ ก็จะเป็นกลุ่มคนที่ถูกทอดทิ้งไม่ค่อยได้รับการดูแลเอาใจใส่ ดังนั้นจึงได้ศึกษากลุ่มผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพครู ถึงวิธีการใช้ชีวิตต่อไปเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ และสิ่งที่ผู้สูงอายุควรจะได้รับเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุมีความเหมาะสมและพึงพอใจ

หรือไม่ ซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองไม่เป็นภาระของใคร ความต้องการขั้นพื้นฐานที่ผู้สูงอายุต้องการต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผู้สูงอายุของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขต อ.เมือง จ.ชุมพร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขต อ.เมือง จ.ชุมพร

สมมติฐาน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ผู้ศึกษาจึงได้สมมติฐานในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยทางด้านบุคคลส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ
2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ
3. ปัจจัยทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคมส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ
4. ปัจจัยทางด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคมและสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จึงได้กำหนดขอบเขตดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ เป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเมืองชุมพร โรงเรียนสะอาด โรงเรียนศรีวิทย โรงเรียนทุ่งคาและโรงเรียนปากน้ำชุมพร
2. ขอบเขตด้านประชากร โดยการใช้วิธีการหาข้อมูลโดยการใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม ประชากรครูทั้งหมดจำนวน 188 คน
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ตัวแปรต้น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์
4. ตัวแปรตาม คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการสำรวจ 2 เดือน พฤศจิกายน-ธันวาคม พ.ศ.2554

ตัวแปรในการศึกษา

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้กำหนดตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ตัวแปรอิสระ x

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต

1. ปัจจัยด้านบุคคล

- การศึกษา
- งานอดิเรก
- สุขภาพ

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

- รายได้
- สวัสดิการ
- ที่อยู่อาศัย

3. ปัจจัยด้านด้านความสัมพันธ์

- ทางสังคม
- ครอบครัว
 - สังคม (ที่ทำงาน)
 - ชุมชน

ตัวแปรตาม y

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

- ร่างกาย
- จิตใจ
- ความสัมพันธ์ทางสังคม
- สิ่งแวดล้อม

1. ทำให้ทราบถึงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขต อ.เมือง จ.ชุมพร

2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขต อ.เมือง จ.ชุมพร

3. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุของครูได้

นิยามคำศัพท์

1. ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปทั้งชายและหญิง ซึ่งในการศึกษารวบรวมข้อมูลประชากรผู้สูงอายุได้แบ่ง ผู้สูงอายุเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้สูงอายุตอนต้น และผู้สูงอายุตอนปลาย

2. ความสัมพันธ์ หมายถึง ความผูกพัน ความเกี่ยวข้อง

3. คุณภาพชีวิตของประชากร หมายถึง มาตรฐานการดำรงชีวิตอันเหมาะสม ของประชากรในสังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือการทำให้มนุษย์มี ประสิทธิภาพและมีคุณภาพในด้านการงานเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ รวมทั้งการมีสุขภาพอนามัย สมบูรณ์และมีคุณธรรม การพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชากรในแต่ละประเทศ จำเป็นต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่เกิดและต่อเนื่องจนถึงตาย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดความจำเป็นพื้นฐานหลัก ๆ ไว้ 6 ประการ ได้แก่ ด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย การประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือจัดการท้องถิ่นหรือบ้าน เมือง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และจิตใจในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เพื่อเป็นเกณฑ์ในการประเมินสถานการณ์ ปัญหา ตลอดจนแนวทางในการพัฒนา คุณภาพชีวิต

4. ปัจจัย หมายถึง สิ่งที่สามารถนำไปสู่กระบวนการที่ทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี เช่น ความต้องการทางสังคม ความต้องการมีสุขภาพที่ดี หรือใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

5. ปัจจัยด้านบุคคล หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานจะประกอบด้วยสิ่ง ต่าง ๆ ได้แก่ ประสบการณ์ เพศ จำนวนสมาชิกในความรับผิดชอบ อายุ เวลาในการทำงาน เชาวน์ปัญญา การศึกษา ระเบียบรายได้ สิ่งจูงใจในการทำงาน และความสนใจในงาน

6. สุขภาพ หมายถึง ภาวะแห่งความสมบูรณ์ของร่างกาย จิตใจ และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี ไม่ใช่เพียงแต่ความปราศจากโรค หรือทุพพลภาพเท่านั้น (Health is defined as a state complete physical, mental and social well-being and merely the absence of disease infirmity :

World Health Organazation - WHO , 2491)

7. สวัสดิการสังคม หมายถึง บริการหรือกิจกรรมใดๆ ที่หน่วยงานราชการหรือองค์การธุรกิจเอกชนจัดให้มีขึ้นเพื่อให้ข้าราชการ พนักงาน หรือผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์การนั้นๆ ได้รับความสะดวกสบายในการทำงาน มีความมั่นคงในอาชีพ มีหลักประกันที่แน่นอนในการดำเนินชีวิต หรือได้รับประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากเงินเดือน หรือค่าจ้างที่ได้รับอยู่เป็นประจำ ทั้งนี้เพื่อเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานมีขวัญและกำลังใจที่ดี เพื่อจะได้ใช้กำลังกาย กำลังใจ และสติปัญญาความสามารถของตนในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยไม่ต้องวิตกกังวล ปัญหายุ่งยากทั้งในส่วนตัวและ

ครอบครัวทำให้มีความพอใจในงาน มีความรักงานและตั้งใจที่จะทำงานนั้นให้นานที่สุด สำหรับ
สวัสดิการที่สมบูรณ์แบบนั้นย่อมหมายถึง สวัสดิการที่ให้แก่ลูกจ้าง

8. สถาบันทางสังคม หมายถึง แบบแผน พฤติกรรมที่เป็นมาตรฐานของสังคม ที่มีเพื่อ
แก้ปัญหาพื้นฐานของสังคม และมีหน้าที่ทำให้สังคมคงสภาพอยู่ได้

9. การศึกษา คือ การสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นมี
ลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม มีความพร้อมที่จะ
ประกอบการทำงานอาชีพได้ การศึกษาช่วยให้คนเจริญงอกงาม ทั้งทางปัญญา จิตใจ ร่างกาย และ
สังคม การศึกษาจึงเป็นความจำเป็นของชีวิตอีกประการหนึ่ง

10. งานอดิเรก หมายถึง สิ่งที่ทำยามว่าง ซึ่ง งานอดิเรกจะเกิดจากความสนใจและความ
สนุกสนานเป็นหลัก มากกว่าที่จะได้ผลตอบแทนทางการเงินหรือสิ่งแลกเปลี่ยนอื่นๆ อย่างไรก็ตาม
งานอดิเรกมักจะเพิ่มพูนทักษะ ความรู้และประสบการณ์ในด้านต่างๆ แต่จุดมุ่งหมายของการทำคือ
ความพึงพอใจ

11. รายได้ หมายถึง ผลตอบแทนที่กิจการได้รับจากการขายสินค้าหรือบริการตามปกติ
ของกิจการรวมทั้งผลตอบแทนอื่น ๆ ที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินงานตามปกติ รายได้แบ่งออกเป็น 2
ประเภท ดังนี้ 1. รายได้จากการขาย (Sales) หมายถึง รายได้ที่เกิดจากการขายสินค้าหรือบริการอัน
เป็นรายได้จากการดำเนินงานตามปกติ เช่น กิจการซื้อขายสินค้า รายได้ของกิจการ คือ รายได้จาก
การขายสินค้า ส่วนกิจการให้บริการ เช่น ซ่อมเครื่องไฟฟ้า รายได้ของกิจการ คือ รายได้ค่าซ่อม 2.
รายได้อื่น (Other incomes) หมายถึง รายได้ที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการซึ่งเป็น
รายได้ที่ไม่ใช่รายได้จากการขายสินค้าหรือบริการนั่นเอง

12. ที่อยู่อาศัย หมายถึง อาคารบ้านเรือน รวมถึงตึก โรง และแพที่มนุษย์จัดสร้างขึ้นเพื่อ
ใช้เป็นที่อยู่อาศัยทั้งกลางวันและกลางคืน ภายในที่อยู่อาศัยประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการมีทั้งสิ่ง
อำนวยความสะดวกสบาย อุปกรณ์และสิ่งใช้สอยที่จำเป็นตามความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ
และความเป็นอยู่ที่ดีงามทั้งส่วนตัวและครอบครัวของผู้พักอาศัย

13. ครอบครัว หมายถึง การอยู่ร่วมกันของกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิก ซึ่งมีความสัมพันธ์
กันผูกพันกัน เช่น ความสัมพันธ์ทางสายเลือด หรือการรับเป็นบุตรบุญธรรม สมาชิกที่มี
ความสัมพันธ์กันและมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกัน เช่น เป็นบิดา เป็นมารดา เป็นสามีหรือ
ภรรยา หรือเป็นบุตร

14. ชุมชน หมายถึง ถิ่นฐานที่อยู่ ของกลุ่มคน ถิ่นฐานนี้มีพื้นที่อ้างอิงได้ และกลุ่มคน นี้
มีการอยู่อาศัยร่วมกัน มีการทำกิจกรรม เรียนรู้ ติดต่อสื่อสาร ร่วมมือและพึ่งพา อาศัยกัน มี

วัฒนธรรมและภูมิปัญญาประจำถิ่น มีจิตวิญญาณและ ความผูกพันอยู่กับ พื้นที่แห่งนั้น อยู่ภายใต้ การปกครองเดียวกัน

15. ร่างกาย หมายถึง อวัยวะต่างๆอยู่ในสภาพที่ดีมีความแข็งแรงสมบูรณ์ ทำงานได้ ตามปกติ และมีความสัมพันธ์กับทุกส่วนเป็นอย่างดี และก่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีในการทำงาน

16. จิตใจ หมายถึง ความรู้สึนึกคิด เซาว์ปัญญา ความสำนึก ความมีสติ แต่ความคิด เป็นองค์ประกอบสำคัญของจิตใจที่สามารถรู้เห็น ได้ กำกับและควบคุมอย่างชัดเจน บางครั้งจึงใช้คำ ว่า "ความคิด" แทน

17. ความสัมพันธ์ทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกัน มีความผูกพันกันพึ่งพาอาศัย ซึ่งกันและกัน มีระเบียบกฎเกณฑ์ และความเชื่อถือที่สำคัญๆ ร่วมกัน ตลอดจนมีความผูกพันกับ บุคคลตนเอง และระหว่างบุคคลกับกลุ่มสังคม

18. สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่ เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ประกอบด้วยสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างแนบแน่นและเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร เพื่อให้ทราบถึงการวางแผนการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ สิทธิประโยชน์ที่ผู้สูงอายุจะได้รับ และการมีสุขภาพที่ดีของผู้สูงอายุ มีแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ
 - 2.1. ความหมายคุณภาพชีวิต
 - 2.2. องค์ประกอบคุณภาพชีวิต
 - 2.3. ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต
 - 2.4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
3. ข้อมูลกลุ่มประชากร
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ความหมายของผู้สูงอายุ

องค์การอนามัยโลก ได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุไว้กว้างๆ สรุปได้ว่า หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 หรือมากกว่าเมื่อนับตามวัย หรือหมายถึง ผู้ที่เกษียณอายุจากการทำงานเมื่อนับตามสภาพเศรษฐกิจ หรือหมายถึงผู้ที่สังคมยอมรับว่าสูงอายุจากการกำหนดของสังคม วัฒนธรรม หรือวัยสูงอายุเริ่มต้นอย่างน้อยที่สุดเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น เป็นขบวนการต่อเนื่องไปตลอดช่วงชีวิตเมื่อนับตามชีววิทยา (WHO, Expert Committee 1989 : 7)

เจมส์และเรนเนอร์ (1998:5 อ้างถึงใน เพ็ญศกา กาญจนโกส 2541:11) ได้ให้ความหมายของผู้สูงอายุว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นธรรมดาในสิ่งมีชีวิตและได้แบ่งระดับของความสูงอายุออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การสูงอายุตามวัย (Chronological aging) หมายถึง การสูงอายุตามปีปฏิทินโดยนับจากปีที่เกิดเป็นต้นไป

2. การสูงอายุตามสภาพร่างกาย (Biological aging) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและกระบวนการหน้าที่ที่ปรากฏขณะที่มีอายุเพิ่มขึ้น

3. การสูงอายุตามสภาพจิตใจ (Psychological aging) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในหน้าที่ของการรับรู้แนวความคิด ความจำ การเรียนรู้ เซาว์นปัญญาและลักษณะที่ปรากฏในระยะต่างๆของแต่ละคนที่มีอายุเพิ่มขึ้น

4. สูงอายุตามสภาพสังคม (Sociological aging) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ สถานภาพของบุคคลในระบบสังคม เช่น ครอบครัว หน้าที่การงาน รวมถึงความสำคัญในฐานะผู้ที่มี

บริบูรณ์ พรพิบูลย์ (2536, อ้างถึงใน เพ็ญผกา กาญจนโกภาส 2541:10) กล่าวว่าความสูงอายุ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในระยะสุดท้ายของช่วงอายุมนุษย์ตั้งนั้น ความสูงอายุหรือความชราภาพจึงเกี่ยวข้องกับเสื่อมถอยทั้งทางร่างกาย จิตใจ และความประพฤติที่เกิดขึ้นตามอายุ เช่น เมื่อบุคคลมีอายุเพิ่มมากขึ้น ความสามารถทางร่างกายจะลดลง ดังนั้น ความสูงอายุจึงมี 2 ลักษณะ กล่าวคือ

1. ความสูงอายุแบบปฐมภูมิ (Primary aging) เป็นความสูงอายุที่ต้องเกิดขึ้นกับทุกคน เป็นไปตามธรรมชาติ เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ กล่าวคือ เมื่ออวัยวะต่างๆหรือเซลล์ต่างๆในร่างกายมนุษย์ถูกใช้งานมานานก็ย่อมเกิดความเสื่อมโทรม เสื่อมสภาพไปตามอายุขัยของการทำงาน ซึ่งการเสื่อมโทรมลงของเซลล์ต่างๆในร่างกายนี้จะส่งผลให้เห็นเด่นชัดขึ้นทีละน้อย เช่น ผิวหนังเริ่มเหี่ยว ย่น ผมเริ่มเปลี่ยนเป็นสีขาว สายตายาว พละกำลังเริ่มถดถอยลง เป็นต้น

2. ความสูงอายุแบบทุติยภูมิ (Secondary aging) เป็นความสูงอายุที่มนุษย์เราสามารถหลีกเลี่ยงได้ ความสูงอายุลักษณะนี้มักจะเกิดจากความปล่อยปละละเลย ไม่ห่วงกังวลหรือไม่รักษาสุขภาพร่างกาย การใช้ร่างกายทำงานหนักเกินไป การรับประทานอาหารมากเกินไป การที่ร่างกายมีโรคภัยมาเบียดเบียน เป็นต้น ในการกำหนดพิจารณาอายุเมื่อเข้าสู่ผู้สูงอายุนั้น โดยทั่วไปแล้วอาจใช้เกณฑ์การเกษียณอายุการทำงาน แต่ในประเทศที่มีความเจริญทางการแพทย์ พบว่า ผู้สูงอายุ 60 ปีแล้วยังแข็งแรงและมีความสามารถในการทำงานได้ดี ดังนั้น องค์การอนามัยโลกจึงได้แบ่งเกณฑ์อายุตามสภาพการของการมีอายุเพิ่มขึ้น ดังนี้

1. ผู้สูงอายุ มีอายุระหว่าง 60-74 ปี
2. คนชรา มีอายุระหว่าง 75-90 ปี
3. คนชรามาก มีอายุ 90 ปี ขึ้นไป

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า วัยผู้สูงอายุ คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ถ้านับตามสภาพเศรษฐกิจก็จะเป็นผู้ที่เกษียณอายุการทำงานแล้ว สภาพร่างกายมีการเสื่อม

ถอยตามธรรมชาติที่มนุษย์มีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม การเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้านเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์กับผู้สูงอายุแต่ละบุคคล จากแนวคิดของเจมส์และเรนเนอร์จึงนำมาเป็นแนวทางในการทำกรอบแนวคิดด้านปัจจัยลักษณะประชากร

2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในส่วนนี้ ประกอบด้วย ความหมายของคุณภาพชีวิต องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต

2.1 ความหมายของคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิต (Quality of life) เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางที่ยังไม่มีคำจำกัดความที่แน่นอน โดยนักปราชญ์ นักการศาสนา และนักวิชาการต่าง ๆ ได้กล่าวถึงการมีชีวิตที่ดี (good life) และการกินดีอยู่ดีมีความสุข (well-being) ซึ่งหมายถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีมานานนับศตวรรษแล้ว ตามภูมิหลังของสาขาวิชาและปรัชญาชีวิตของแต่ละคน ดังนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525, หน้า 45) เขียนไว้ว่าคุณภาพชีวิตประกอบด้วยคำ 2 คำ คือคุณภาพ และชีวิต คุณภาพ หมายถึงลักษณะความดี ลักษณะประจำบุคคลหรือสิ่งของชีวิต หมายถึงความเป็นอยู่ สรุปได้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดีสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (2548) กล่าวว่า ความสุขที่เป็นผลมาจากปัจจัยภายนอก หรือทั่วไปใช้คำว่า “ความอยู่ดีมีความสุข” หรือ “คุณภาพชีวิต” ซึ่งเป็นรูปธรรม และวัดเชิงภาวะวิสัย (Objective) ดัชนีที่ใช้ในปัจจุบันเป็นการวัดองค์ประกอบความสุขจากปัจจัยภายนอก เช่น สุขภาพ ระดับการศึกษา การทำงาน สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สภาพครอบครัว ความเป็นอยู่สภาพความเป็นอยู่ในชุมชน

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2531:7) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับแต่ละคนในลักษณะของความรู้สึกพอใจในสภาพที่ตนเองมีอยู่เป็นอยู่ ได้รับอยู่ และปฏิบัติอยู่เป็นประจำ วัน ในแต่ละคนจะมีความพอใจแตกต่างกัน

พณิน กิตติพรภรณ์ (2531:7) ให้คำจำกัดความไว้ว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง ชีวิตที่มีความสุข ความสุขในที่นี้เกิดได้จาก 1) ความสุขทางกาย หมายถึงการมีความเป็นอยู่ที่ดี เช่น มีที่อยู่อาศัยดี มีสุขภาพดี มีสาธารณูปโภค เช่น การคมนาคมดี มีสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น อากาศบริสุทธิ์ และยังรวมไปถึงการพักผ่อนและสันทนาการที่ดี 2) ความสุขทางใจได้มาจากความรู้จักพอดี พอใจในสภาพที่เป็นอยู่ การมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความรัก ความอบอุ่น ผูกพันในครอบครัว และเพื่อนมนุษย์ มีความอดทนเสียสละและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม

ณรงค์ศักดิ์ ตะละกัญ และคนอื่น ๆ (2535: 10) ให้ความหมายว่า คุณภาพชีวิตหมายถึง การมีชีวิตที่พัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ที่พึ่งตนเองได้อย่างมีทิศทาง สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและทำให้ผู้อื่นเป็นสุขด้วย

พัชรารัตน์ คนกล้า (2547: 8) ให้ความหมายว่าคุณภาพชีวิต หมายถึงการมีชีวิตที่สมบูรณ์ในแง่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งเกิดจากการให้ความสำคัญและความพึงพอใจต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ตามสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ เป็นอยู่ หรือได้รับอยู่ ด้วยการรับรู้และตัดสินใจของมนุษย์ในช่วงเวลาหนึ่ง สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ประยูทธ สุวรรณโกตา (2532: 26 – 29) ได้สรุปความหมายของคุณภาพชีวิตไว้อย่างกระชับและใจได้โดยง่ายว่า “คุณภาพชีวิต” หมายถึง ระดับสภาพการดำรงชีวิตของมนุษย์ตามองค์ประกอบของชีวิตอันได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม ความคิด และจิตใจ ซึ่งจะต้องอยู่ในระดับกลาง ตามลักษณะและสภาพที่ควรจะเป็นได้ในแต่ละบุคคล ดังที่เรียกกันว่า ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ส่วนการที่มนุษย์จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบอีกมากมาย และองค์ประกอบเหล่านั้นจะมีความสำคัญมากน้อยแตกต่างกันออกไปตามทัศนะของผู้มองแต่ละคน หรือแต่ละสังคม

จากการศึกษาความหมายของคำว่าคุณภาพชีวิตทั้งหมดที่ได้กล่าวมาแล้ว คุณภาพชีวิตหมายถึง การมีชีวิตอยู่ด้วยความพึงพอใจในสิ่งที่ตนได้สัมผัส ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ทั้งนี้ความรู้สึกดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับบุคคล สังคม และวัฒนธรรมแวดล้อมของบุคคลนั้น

2.2 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

เนื่องจากคุณภาพชีวิตในความหมายของนักวิชาการแต่ละสาขามีความแตกต่างกันตามการมองและการให้คุณค่าที่แตกต่างกัน องค์ประกอบของคุณภาพชีวิตจึงย่อมจะแตกต่างกันออกไปตามการให้ความหมาย แม้ความหมายจะคล้ายคลึงกันก็ไม่ได้หมายความว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตจะต้องคล้ายคลึงตามไปด้วย ดังที่จะเสนอต่อไปนี้

ยูเนสโก (Unesco. 1981: 145 - 148) เสนอว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ได้แก่ อาหาร ภาวะสุขภาพอนามัยและโภชนาการ การศึกษาลิงแวดล้อม และทรัพยากรที่อยู่อาศัยและการตั้งถิ่นฐาน การมีงานทำ ค่านิยมทางศาสนา จริยธรรม กฎหมาย และปัจจัยทางจิตวิทยา นิพนธ์ พัวพงศกร (อ้างถึงใน เพ็ญจันทร์ ประดับมุข 2535: 11) กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต จำแนกตามความต้องการด้านต่าง ๆ ของชีวิต 6 ด้าน คือ

1. ด้านร่างกาย ได้แก่ ปัจจัยสี่ สุขภาพอนามัย พลังงาน การออมทรัพย์ สิ่งอำนวยความสะดวกในครอบครัวและการประกอบอาชีพ

2. ด้านอารมณ์ ได้แก่ การพักผ่อนหย่อนใจที่มีคุณภาพ ประโยชน์ ความนิยมชมชอบในศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัวและในชุมชน ความรักและความ เป็นเจ้าของที่มีต่อหมู่คณะ

3. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ภาวะแวดล้อมที่บริสุทธิ์ สะอาด และเป็นระเบียบ ปราศจากมลภาวะในดิน น้ำ อากาศ และเสียง มีทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการ คมนาคมที่สะดวก

4. สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ได้แก่ โอกาสในการศึกษาและประกอบอาชีพที่เท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การปกครองที่ ให้สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ความเป็นธรรมในสังคม ความร่วมมือร่วมใจในชุมชน ความ เป็นระเบียบวินัย ความเห็นอกเห็นใจ ค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักธรรมในศาสนา

5. ด้านความคิด ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลก ชีวิตและชุมชน การศึกษา วิชาชีพ ความสามารถในการป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของตนเอง ครอบครัว และชุมชน การเป็น ที่ยอมรับในชุมชน การสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง การยอมรับตัวเอง และการมีเป้าหมายในชีวิตที่ เหมาะสม

6. ด้านจิตใจ ได้แก่ การมีคุณธรรมในส่วนตัวและในสังคม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต เมตตา กรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูล ถดถอยคุณงามความดี ความจงรักภักดีต่อชาติ ความศรัทธาในศาสนาความ เสียดสีและการละเล่นจากอบายมุข

ประภาพร จินันทุยา (2536: 47) จำแนกองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตเป็น 5 ด้าน คือ สถานภาพทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับความเพียงพอของรายได้และทรัพย์สิน

1. สุขภาพ ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับภาวะสุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ

2. สภาพแวดล้อม ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อยู่แวดล้อมตน ซึ่งได้แก่ญาติมิตร เพื่อนร่วมรุ่น สมาชิกในครอบครัว สถานที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

3. การพึ่งพาตนเอง ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง และความรู้สึกในการพึ่งพาผู้อื่น

4. การทำกิจกรรม ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมภายในครอบครัว และกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน

เฟอร์แรนส์และเพาเวอร์ (Ferrans and Powers 1985: 29 – 38) ได้วิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ขององค์ประกอบ คือ

1. ด้านสุขภาพและหน้าที่ (Health and Functioning) เกี่ยวกับสถานภาพของร่างกายและความสามารถในการทำหน้าที่ที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมประจำวัน และการแสดงออกทางบทบาทสังคม ประกอบด้วยสุขภาพของตนเอง ความเครียด การดูแลสุขภาพ การพึ่งพาตนเองทางด้านร่างกาย เพศสัมพันธ์ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว การบำเพ็ญประโยชน์กิจกรรมในยามว่าง ความสามารถในการเดินทาง การสร้างความสุขในวัยสูงอายุ และการมีอายุยืน

2. ด้านสังคมและเศรษฐกิจ (Social economic) เป็นสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของบุคคล เพราะบุคคลต้องอยู่ร่วมกันในสังคม ต้องการเพื่อนช่วยแนะแนวทางแก้ปัญหาซึ่งกันและกัน ต้องการกำลังใจ การได้รับการเชื่อถือไว้วางใจ ต้องการบ้านอยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง มีงานทำและมีเงินใช้ในการดำรงชีวิต ประกอบด้วย มาตรฐานการดำรงชีวิต การพึ่งพาตนเองด้านการเงินที่พักอาศัย การทำงาน เพื่อน เพื่อนบ้าน สภาพการณ์ของบ้านเมือง การได้รับการสนับสนุนทางจิตใจ และการศึกษา

3. ด้านจิตใจและวิญญาณ (Psychological/Spiritual) เป็นสภาพของการรับรู้การตอบสนองทางอารมณ์ หรือทางวิญญาณ ต่อสิ่งเร้าที่มากกระทบในชีวิต ประกอบด้วย ความพอใจในชีวิต ความสุขทั่วไป ความพอใจในตนเอง จุดมุ่งหมายในชีวิต ความสงบสุขของจิตใจความศรัทธาในศาสนา และรูปร่างหน้าตาของตน

4. ด้านครอบครัว (Family) เป็นสภาพของสัมพันธ์ภาพภายในครอบครัวของบุคคล ประกอบด้วยความสุขในครอบครัว ภาวะสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว บุตร และความสัมพันธ์กับผู้สมรส

จากองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของเฟอร์เรนส์และเพาเวอร์นำมาใช้ในการศึกษารอบแนวคิด เพราะองค์ประกอบที่มีความครอบคลุมกับทฤษฎีที่ได้ศึกษาจึงนำมาใช้ในการหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

2.3 ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต

องค์การความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development : OECD)(Unesco 1978:89) ได้วัดความเป็นอยู่ที่ดีของประเทศต่าง ๆ โดยใช้ดัชนีชี้วัด 8 ด้านคือ

1. สุขภาพ
2. การพัฒนาของปัจเจกบุคคลโดยการเรียนรู้
3. การจ้างงานและคุณภาพชีวิตในการทำงาน
4. เวลาและการใช้เวลาว่าง

5. ความต้องการในเรื่องสินค้าและบริการ
6. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (บ้านประชากร ประโยชน์ที่ประชากรได้รับจากการจัดการสิ่งแวดล้อม)
7. ความปลอดภัยของบุคคลและการบริการกระบวนการยุติธรรม (administration Justice)
8. โอกาสทางสังคมและความไม่เสมอภาค

เอสแคป (ESCAP. 1990: 9-12) แนวคิดการวัดคุณภาพชีวิตขององค์การเอสแคปได้มีการปรับปรุงตลอดมา ล่าสุดได้มีการกำหนดตัวแปรหลัก 7 ตัว ได้แก่

1. ความมั่นคงปลอดภัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ การใช้จ่าย การออม และความยากจน
2. สุขภาพ ได้แก่ อายุขัยเฉลี่ย การเป็นโรค การตาย โภชนาการ ภัยพิบัติ หรือความหายนะ
3. ชีวิตด้านการใช้สติปัญญา ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ การศึกษานอกโรงเรียน การเรียนรู้ตลอดชีวิต ชีวิตเชิงวัฒนธรรม ชีวิตด้านการใช้หลักเหตุผล
4. ชีวิตการทำงาน ได้แก่ การว่างงาน อุบัติเหตุจากการทำงาน ความขัดแย้งทางอุตสาหกรรม สภาพการทำงาน
5. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย โครงสร้างพื้นฐานในการคมนาคมและการติดต่อสื่อสาร สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
6. ชีวิตครอบครัว ได้แก่ เด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ และความแตกแยกในครอบครัว
7. ชีวิตในชุมชน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในสังคม การมีส่วนร่วมทางการเมือง ความไว้วางใจในชุมชน อัตราการเกิดอาชญากรรม

เครื่องมือที่จัดทำเป็นแนวทางขององค์การสหประชาชาติ (United Nation – Guidelines) (Un., 1990 p. 15) มีดังต่อไปนี้ คือ

1. ประชากร
2. การตั้งครอบครัว
3. การเรียนรู้และการบริการสังคม
4. กิจกรรมเพื่อการมีรายได้และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
5. การกระจายรายได้ การบริโภคและการออม
6. ความมั่นคงทางสังคม และการบริการทางด้านสวัสดิการ
7. สุขภาพ บริการด้านสุขภาพ และการใช้บริการสุขภาพ
8. ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม

9. ระเบียบสังคม และความปลอดภัย

สุพรรณิ ไชยอำพร และสนิท สมักรการ (2534: 148 – 158) ได้กล่าวถึงตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตของคนไทยใน 13 ด้าน คือ

1. ครอบครัวประกอบด้วยความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก ครอบครัว รวมถึงความสะดวกในการเดินทางไปที่ยื่น

2. สังคมประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อน เพื่อนบ้าน ผู้คุ้นเคย การมีส่วนร่วมในสโมสร องค์กร สังคม ความสะดวกสบายในการพบปะสังสรรค์

3. การงานประกอบด้วยความมั่นคง ความอิสระ โอกาสในการแสดงความสามารถในโอกาสที่จะก้าวหน้าในหน้าที่การงาน รวมทั้งค่าตอบแทนนอกจากนี้ยังรวมถึงความสัมพันธ์ของเพื่อนร่วมงานและสภาพของที่ทำงาน

4. สุขภาพอนามัยประกอบด้วยความแข็งแรงของสุขภาพร่างกายและการออกกำลังกาย

5. เวลาว่าง และพักผ่อนหย่อนใจ ประกอบด้วยการใช้เวลาว่างในการเล่นกีฬา ทำงานอดิเรก ชมรายการบันเทิงต่าง ๆ และความสะดวกในการเดินทางไปพักผ่อนหย่อนใจ

6. ความเชื่อศาสนาประกอบด้วยเสรีภาพในการนับถือ การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความศรัทธาต่อหลักธรรมทางศาสนา และการปฏิบัติธรรมของสงฆ์

7. ตนเองประกอบด้วยความภาคภูมิใจในตัวเอง เกี่ยวกับความสำเร็จในชีวิตทางด้านการงาน การศึกษา และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นรวมทั้งความเชื่อมั่นในตนเอง

8. สาธารณสุข ประกอบด้วย การให้บริการสถานพยาบาล ความสามารถของแพทย์และพยาบาล

9. การบริโภคสินค้าและการบริการต่าง ๆ ประกอบด้วยความหลากหลายของสินค้าคุณภาพดี ราคาดี และการให้บริการร้านค้า

10. ทรัพย์สินประกอบด้วย บ้าน เฟอร์นิเจอร์ สิ่งอำนวยความสะดวกในบ้าน ยานพาหนะ เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับต่าง ๆ

11. ท้องถิ่น ประกอบด้วย การให้บริการของชุมชนทางด้านสาธารณสุข สาธารณภัย สาธารณูปโภค การศึกษา การขนส่ง และสวัสดิการอื่น ๆ

12. รัฐบาลไทย ประกอบด้วยนโยบายและการบริหารงานด้านเศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

13. ชีวิตในเมืองไทย ประกอบด้วยสิทธิพื้นฐานในการได้รับข่าวสารความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรม คุณภาพการศึกษา การเลือกตั้งสถานะในสังคม การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมธรรมชาติ

เฟอร์เรล (Ferrel 1992) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตและสรุปองค์ประกอบคุณภาพชีวิตไว้ 4 ด้าน คือ

1. ความสุขด้านร่างกาย (physical well – being) เป็นความรู้สึกของบุคคลการควบคุมหรือบรรเทาความเจ็บป่วยและคงไว้ซึ่งการทำหน้าที่ของร่างกาย
2. ความสุขด้านจิตใจ (psychological – well being) เป็นการเผชิญต่อความรู้สึกเจ็บป่วยของบุคคล เช่น ความเครียด ความรู้สึกกลัว ความวิตกกังวล
3. ความสุขด้านจิตวิญญาณ (spiritual well – being) ได้แก่ ความหวังความเชื่อในด้านศาสนา
4. ความสุขด้านสังคม (social well – being) เป็นความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อมและบทบาทในสังคม

ฟลานาแกน (Flangan 1982) ได้จำแนกองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตจากพื้นฐานความต้องการของมนุษย์ไว้ 5 องค์ประกอบ คือ

1. ความสุขสบายด้านร่างกายและวัตถุ เช่น มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง และปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีอาหารที่เพียงพอ มีที่พักอาศัยและมีความมั่นคงปลอดภัย
2. มีสัมพันธภาพที่ดี เช่น สัมพันธภาพกับบิดา มารดา คู่สมรส ญาติ เพื่อนและบุคคลอื่น
3. มีกิจกรรมและมีส่วนร่วมในสังคม ชุมชน รวมทั้งมีโอกาสช่วยเหลือและสนับสนุนผู้อื่น
4. มีพัฒนาการด้านบุคลิกภาพและมีการดำเนินชีวิตตามพัฒนาการ เช่น พัฒนาการด้านสติปัญญา มีการเรียนรู้สนใจการเรียน เข้าใจตนเอง รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง ทำงานที่น่าสนใจ ได้รับค่าตอบแทนที่ดี และแสดงความรู้สึกออกมาในทางสร้างสรรค์

5. มีการสันถนาการ เช่น สังคมกับผู้อื่น อ่านหนังสือ ฟังเพลงหรือบันเทิงอื่น ๆ และมีส่วนร่วมในสังคม

เฟอร์แรนส์ และพาวเวอร์ (Ferrance and Power 1978) พิจารณาองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตจากความพึงพอใจในชีวิต แบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1. สุขภาพและหน้าที่ ได้แก่ การดูแลสุขภาพตนเอง การพักผ่อน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ในเวลาว่าง การมีกิจกรรมในครอบครัว
2. สังคมเศรษฐกิจ ได้แก่ สภาพความเป็นอยู่รายได้ การทำงาน เพื่อนร่วมงาน และที่อยู่อาศัย
3. จิตวิญญาณ ได้แก่ ความรู้สึกพึงพอใจในชีวิต ความสงบทางจิตใจ การบรรลุเป้าหมายชีวิต และความพึงพอใจในชีวิตความเป็นอยู่

4. ครอบครัวยุคใหม่ ได้แก่ สุขภาพในครอบครัว ความสัมพันธ์กับคู่สมรส บุตร และภาพ
สุขภาพ ของครอบครัว

ชาน (Zhan 1992) ได้กล่าวว่าคุณภาพชีวิตนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล โดย
สามารถรับรู้และประเมินได้ด้วยตนเอง ซึ่งแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านความพึงพอใจในชีวิต เป็นการรับรู้ในสิ่งที่ตนเป็นอยู่ ได้แก่ความพึงพอใจใน
สภาพความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อมและการดำเนินชีวิต

2. ด้านอัตตมโนทัศน์ (self concept) เป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่มีต่อตนเอง การ
ยอมรับและการรับรู้ถึงคุณค่าของตนเอง รวมถึงภาพลักษณ์ของตนเอง

3. ด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย เป็นการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถด้าน
ร่างกาย สุขภาพ และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

4. ด้านสังคมเศรษฐกิจ เป็นการรับรู้ถึงความพึงพอใจในด้านสังคมทั่วไป รวมถึงรายได้
อาชีพ และการศึกษา

องค์การอนามัยโลก ได้แบ่งองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตไว้ 6 ด้าน คือด้านร่างกาย
ด้านจิตใจ ด้านระดับความเป็นอิสระของบุคคล ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และ
ด้านความเชื่อส่วนบุคคลและด้านจิตใจกับความเชื่อส่วนบุคคล จึงเหลือเพียง 4 ด้านดังนี้

1. ด้านร่างกาย คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคลซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน
ได้แก่ การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความสุขสบายไม่เจ็บป่วย การ
รับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บป่วยทางด้านร่างกาย การรักษาทางการแพทย์ การรับรู้
ผลกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การพักผ่อนนอนหลับ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและการ
ทำงาน

2. ด้านจิตใจ คือการรับรู้สภาพจิตใจของตนเอง ได้แก่การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคล
มีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ความมั่นใจในตนเอง การ
รับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ ความสามารถในการจัดการกับความเครียด ความกังวล
การรับรู้ถึงความเชื่อด้านจิตวิญญาณ ศาสนา การให้ความหมายของชีวิตและความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผล
ต่อการดำเนินชีวิตและการเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม คือ การรับรู้ด้านความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลอื่น
การรับรู้ถึงการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความ
ช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคม รวมถึงการรับรู้ในอารมณ์ทางเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์

4. ด้านสิ่งแวดล้อม คือการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การ
รับรู้ว่าคุณมีชีวิตอย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัย มั่นคงในชีวิตการได้รู้ว่าคุณได้อยู่ใน

สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี การคมนาคมที่สะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน มีสถานบริการสุขภาพ สถานบริการด้านสังคม การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสได้รับข่าวสาร ได้มีกิจกรรมนันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่างเป็นต้น

จากตัวชี้วัดขององค์การอนามัยโลก ทำให้ผู้วิจัยนำมาใช้ในกรอบแนวคิด ตัวแปรตามในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ซึ่งตัวชี้วัดนี้สามารถครอบคลุมถึงคุณภาพชีวิตทางด้านปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเศรษฐกิจ และสถาบันทางสังคม เพื่อให้ทราบถึงคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

2.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

ลอว์ตัน (Lawton, 1985 อ้างใน สิทธิอาภรณ์ ชวนปี, 2540: 17 และ ลลิลญา ลอยลม, 2545: 42) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตหรือการมีชีวิตที่ดีในผู้สูงอายุและกล่าวว่าผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีต้องประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 4 ด้าน คือ

1. การมีความสุขทางด้านจิตใจ (Psychological Well-Being) หมายถึง การที่บุคคลสามารถประเมินได้ว่า ประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมาคุณภาพโดยประเมินได้จาก ผลกระทบระดับความสุขที่ได้รับและความสำเร็จที่ได้รับบรรลุตามความต้องการหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม (Behavioral Competence) หมายถึง ความสามารถในการทำหน้าที่ของบุคคล ซึ่งรวมถึงการทำหน้าที่ของร่างกาย การมีสุขภาพที่ดี การรับรู้ที่ถูกต้องและการมีพฤติกรรมทางสังคมที่ถูกต้อง

3. สิ่งแวดล้อมของบุคคล (Objective Environment) หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

- สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ลักษณะภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และที่อยู่อาศัย
- บุคคลที่มีความสำคัญต่อผู้สูงอายุ เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อน
- บุคคลอื่นทั่วไปที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สูงอายุ
- สถานภาพทางสังคม อายุ เชื้อชาติ และเศรษฐกิจ

4. การรับรู้คุณภาพชีวิต (Perceived Quality of Life) หมายถึง การที่บุคคลมีการประเมินตนเองเกี่ยวกับความสุขทางด้านจิตใจ ความสามารถในการทำหน้าที่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อบุคคลดังที่ได้กล่าวมา

คุณภาพชีวิตและความพึงพอใจในชีวิตผู้สูงอายุจะเป็นตัวแปรหนึ่งที่กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยอันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้สูงอายุในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่ง มารศรี นุช

แสงพลี (2532: 26 – 36) ได้ศึกษาปัจจัยที่ 3 ด้านที่คาดว่าจะมีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ระดับการศึกษา การมีงานอดิเรก และสุขภาพ

1. ปัจจัยด้านบุคคล

1.1 ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต เพราะระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อชนิตของอาชีพ รวมไปถึงระดับรายได้ สุขภาพ ค่านิยม รสนิยม ความคิดเกี่ยวกับตนเองและทัศนคติต่อการศึกษาในอนาคต จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุได้ผลที่ใกล้เคียงกันว่า มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ได้รับการศึกษาสูงสุด กับกลุ่มที่ได้รับการศึกษาดำสุด ในเรื่องการใช้เวลาว่าง กล่าวคือ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีการศึกษาสูงใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมด้านนันทนาการ ทำงานอดิเรก เล่นกีฬา เป็นสมาชิกชมรม ทำกิจกรรมทางการเมือง งานอาสาสมัคร หรืออ่านหนังสือ และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงส่วนใหญ่มักจะเคยมีอาชีพที่ต้องใช้วิชาชีพและการจัดการ ส่วนผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาดำจะมีอาชีพด้านการเกษตร บริการ และอาชีพที่ต้องใช้แรงงาน ซึ่งให้ค่าตอบแทนในระดับที่ต่ำกว่า นอกจากนี้ภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุยังขึ้นอยู่กับความสามารถในการดูแลตนเอง จากผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความสามารถในการดูแลตนเองและมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมได้ดีและมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาดำ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาส่งผลต่อรายได้ ภาวะสุขภาพ และโอกาสในการเลือกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อันจะส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุได้

1.2 งานอดิเรก หมายถึง วิธีทางในการใช้เวลาทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากหน้าที่การงานประจำ หรือเป็นกิจกรรมที่ทำในเวลาว่างด้วยความสมัครใจเพื่อก่อให้เกิดความเพลิดเพลินแก่ผู้กระทำโดยตรง นักทฤษฎีกิจกรรมเชื่อว่าผู้สูงอายุทั่วไปพยายามรักษากิจกรรมและทักษะของคนวัยกลางคนไว้ให้นานที่สุด บทบาทและกิจกรรมใดที่บุคคลผลักดันให้เลิกกระทำ จะต้องมีการมีกิจกรรมใหม่ขึ้นมาทดแทน และกิจกรรมที่ถูกเลือกเข้ามาคืองานอดิเรก ดังนั้นงานอดิเรกจึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ

1.3 สุขภาพ ผู้สูงอายุมักประสบปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพที่ทรุดโทรมลง เนื่องจากความมีอายุ ซึ่งทำให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงในลักษณะของการเสื่อมถอย เป็นผลให้ความสามารถทางด้านร่างกายของผู้สูงอายุลดน้อยลง และมักประสบปัญหาสุขภาพ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน จำเป็นต้องพึ่งพิงผู้อื่นและการที่พึ่งพิงผู้อื่นนี้เองที่ทำให้ผู้สูงอายุมีความรู้สึกด้อยในสายตาของบุคคลทั่วไปและจะส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้สูงอายุด้วย

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ภาวะเศรษฐกิจนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของบุคคลที่จะสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านที่อยู่อาศัยในสภาพที่ดี อาหารที่มีคุณค่า การ

รักษาพยาบาลอย่างถูกต้อง อุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่ตนเอง ตลอดจนส่งผลไปถึงการเลือกทำกิจกรรม เนื่องจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมบางอย่างต้องอาศัยเงินเป็นปัจจัยสำคัญ ปัญหาเศรษฐกิจมักเป็นปัญหาหลักของผู้สูงอายุ เนื่องจากข้อจำกัดของการประกอบอาชีพเนื่อง มาจากความมีอายุทำให้รายได้ลดลง ส่งผลทำให้เกิดความยากลำบากในการดูแลตนเองทางด้านสุขภาพ และส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ ดังนั้นรายได้จะเป็นตัวลดปัญหาสุขภาพและยกระดับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ

3. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เมื่อเข้าสู่วัยชรา จากสภาพร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพเหมือนเช่นในช่วงวัยที่ผ่านมา หรือจากข้อกำหนดของสังคมให้ต้องเกษียณอายุงาน ทำให้ผู้สูงอายุต้องเสียบทบาทในการทำงาน ดังนั้นผู้สูงอายุจึงเปลี่ยน จุดสนใจไปยังครอบครัว หาบบทบาทใหม่ให้กับตนเองด้วยการเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือดูแลลูกหลานภายในบ้านและในทางกลับกัน ลูกหลานในครอบครัวสามารถเป็นที่พึ่งพาทางด้านเศรษฐกิจและกำลังใจให้แก่ผู้สูงอายุด้วย ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่ต้องการความรัก ความเอาใจใส่ จากครอบครัว โดยเฉพาะผู้ที่ช่วยเหลือตนเองได้น้อยลงจากปัญหาสุขภาพ ดังนั้น การที่ผู้สูงอายุ มีคู่สมรสหรือบุตรหลานเป็นผู้คอยดูแลทุกข์สุขคอยช่วยเหลือหรือให้ความเคารพนับถือ ยกย่อง ให้ความสำคัญ ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าคุณค่าตนเองเป็นบุคคลที่มีความหมายต่อครอบครัว ด้วยเหตุนี้ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวจึงมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ

นอกจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัวแล้ว ความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุกับบุคคลภายนอกก็มีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตเช่นกันญาติหรือเพื่อนที่มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน มีความหวังดี คอยให้ความช่วยเหลือ เห็นอกเห็นใจและสามารถปรับทุกข์กันได้ทำให้ผู้สูงอายุสามารถยอมรับสภาพกับความรู้สึกที่ต้องสูญเสียสถานภาพทางสังคมเดิมหรือสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก

ผลงานวิจัยนำสู่การยกระดับปฏิรูปองค์กร

สุวรรณ เอี่ยมสุข (2530: 6) กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตไว้ว่าคุณภาพชีวิตหมายถึงสภาพเป็นอยู่ของบุคคลทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคม ความคิดและจิตใจ ซึ่งรวมทุกด้านของชีวิตไว้หมด โดยจะสามารถแสดงมิติต่างๆของคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้

1. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม น้ำ ที่อยู่อาศัยสุขภาพอนามัย พลังงานการออมทรัพย์ สิ่งอำนวยความสะดวกในครอบครัวและในการประกอบอาชีพ
2. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านอารมณ์ คือ การพักผ่อนหย่อนใจที่มีคุณภาพ ประโยชน์ความนิยมชมชอบในศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัวและในชุมชน ความรักและความเป็นเจ้าของที่มีต่อคณะ

3. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ คือ ภาวะแวดล้อมที่บริสุทธิ์ สะอาดและเป็นระเบียบ ปราศจากมลภาวะในดิน น้ำ อากาศและเสียง มีทรัพยากรที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการคมนาคมที่สะดวก

4. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม คือ โอกาสในการศึกษาและการประกอบอาชีพที่เท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรม สาธารณะความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน การปกครองที่ให้สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ความเป็นธรรมรายได้และทางสังคม ความร่วมมือร่วมใจในชุมชน ความเป็นระเบียบวินัย มีความเห็นอกเห็นใจกันและกัน และมีค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักธรรมในศาสนา

5. สิ่งซึ่งบอกคุณภาพชีวิตด้านความคิด คือความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลก ชีวิตและชุมชน การศึกษาวิชาชีพ ความสามารถในการป้องกันแก้ไขปัญหาต่างๆของตัวเองครอบครัวและชุมชน การเป็นที่ยอมรับของชุมชน การสร้างความสำเร็จด้วยตัวเอง และการมีเป้าหมายในชีวิตที่เหมาะสม

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์

มาสโลว์ (Maslow) เป็นบุคคลแรกที่ได้ตั้งทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ (Maslow's general theory of human and motivation) ไว้ และได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ 3 ประการดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการมีอยู่เสมอและไม่สิ้นสุด แต่สิ่งที่มนุษย์ต้องการนั้นขึ้นอยู่กับว่าเขามีสิ่งนั้นอยู่แล้วหรือยัง ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่น จะเข้ามาแทนที่ กระบวนการนี้ไม่สิ้นสุด และจะเริ่มต้นตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้น ที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

3. ความต้องการของมนุษย์มีเป็นลำดับขั้นตามความสำคัญกล่าวคือเมื่อความต้องการใดระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงจะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

มาสโลว์ (Maslow) ได้จัดระดับความต้องการของมนุษย์ไว้ 5 ระดับดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิตเช่นความต้องการอาหาร น้ำดื่ม ที่พักอาศัย ยา รักษาโรค การพักผ่อนนอนหลับ อุณหภูมิที่เหมาะสม ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการทางด้านความปลอดภัยก็จะเกิดขึ้น ความปลอดภัยดังกล่าวมี

2 แบบ คือ ความต้องการความปลอดภัยทางด้านร่างกาย และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีสุขภาพที่ดี การปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย อุบัติเหตุ ความมั่นคงในการทำงานได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม นอกจากนี้ยังต้องการที่จะมีรายได้พอสมควรในการดำรงชีวิต

3. ความต้องการความรักและการเป็นที่รัก (need for Love) เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการในสองประการดังกล่าว ก็จะมีความต้องการสูงขึ้นอีก คือความต้องการทางด้านสังคม มีความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการความรักหรือเป็นพวกพ้อง ต้องการการยอมรับ ต้องการการมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีความรู้สึกเป็นหนึ่งของหน่วยงาน

4. ความต้องการมีศักดิ์ศรี (need for esteem) คือความเชื่อมั่นในตนเอง ความสำเร็จ ความรู้ความสามารถ การนับถือตนเอง ความเป็นอิสระและเสรีภาพ ต้องการมีเกียรติมีชื่อเสียงมีตำแหน่งเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไป

5. ความต้องการมีศักดิ์แห่งตน (need for self-actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงของบุคคลเป็นความต้องการที่บุคคลต้องใช้ความสามารถอย่างเต็มที่เพื่อให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนเองปรารถนา เช่นความต้องการให้ตนได้ก้าวหน้าในตำแหน่งที่ตนเองปรารถนา

นิพนธ์ พัวพงศกร กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตจำแนกความต้องการด้านต่างๆไว้ 6 ด้านคือ

1. คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย หมายถึง อาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย พลังงาน การออกกำลังกาย สิ่งอำนวยความสะดวกในครอบครัวและในการประกอบอาชีพ

2. คุณภาพชีวิตด้านอารมณ์ หมายถึง การพักผ่อนหย่อนใจที่มีคุณภาพ ประโยชน์ ความนิยมชมชอบในศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัวและชุมชน ความรักและความเป็นเจ้าของที่มีต่อหมู่คณะ

3. คุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่บริสุทธิ์ สะอาดและเป็นระเบียบ ปราศจากมลภาวะในดิน น้ำ อากาศ และเสียง มีทรัพยากรที่จำเป็นแก่การดำรงชีพ และการคมนาคมที่สะดวก

4. คุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม หมายถึง โอกาสในการศึกษา การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ การประกอบอาชีพที่เท่าเทียมกัน ความปลอดภัยในร่างกายชีวิตและทรัพย์สิน การปกครองที่ให้สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาค ความเป็นธรรมด้านรายได้และทางสังคม ความร่วมมือร่วมใจในชุมชน ความเป็นระเบียบวินัย ความเห็นอกเห็นใจกัน และการมีค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักธรรมของศาสนา

5. คุณภาพชีวิตด้านความคิด หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลก ชีวิตและชุมชน การศึกษา วิชาอาชีพ ความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของตัวเอง ครอบครัวและ

ชุมชน การเป็นที่ยอมรับของชุมชน การสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง การยอมรับตนเองและการมีเป้าหมายในชีวิตที่เหมาะสม

6. คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ หมายถึง การมีคุณธรรมในส่วนตัวและสังคม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต เมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูล กตัญญูกตเวที ความจงรักภักดีต่อชาติ ความศรัทธาในศาสนา ความเสียสละและการละเว้นจากอบายมุข

ชาลัญชัย จันทร์แจ่ม(2542:7)ได้กล่าวถึงความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือว่าเป็นการวัดคุณภาพชีวิต ความจำเป็นขั้นพื้นฐานมีองค์ประกอบ 9 ประการ คือ

1. ประชาชนได้กินอาหารที่ถูกสุขลักษณะที่เพียงพอต่อความต้องการ (อาหารดี)
2. ประชาชนมีที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม (มีบ้านอาศัย)
3. ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการทางสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต (ศึกษาอนามัยถ้วนทั่ว)
4. ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน (ครอบครัวปลอดภัย)
5. ประชาชนมีการประกอบอาชีพ และมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต (รายได้ดี)
6. ครอบครัวสามารถควบคุมช่วงเวลาและครอบครัวของการมีลูกได้ตามต้องการ (มีลูกไม่มาก)
7. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่และการกำหนดชีวิตของตนเองและชุมชน (อยากร่วมพัฒนา)
8. ประชาชนมีการพัฒนาจิตใจของตนเองให้ดีขึ้น (พาสู่คุณธรรม)
9. ประชาชนมีจิตสำนึก และร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (บำรุงสิ่งแวดล้อม)

สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตคือการดำรงอยู่ที่ดีของมนุษย์อันประกอบด้วย ปัจจัยสี่ เป็นพื้นฐาน บนพื้นฐานความพึงพอใจของความพึงพอใจ ความภูมิใจของตนเอง มีความสามารถในการดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พึ่งพาตนเองได้และไม่เป็นภาระของผู้อื่น และสามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมและผู้อื่นได้

จากแนวคิดและทฤษฎีของ มารศรี นุชแสงพลี ดังกล่าว ผู้จัดทำวิจัยจึงได้นำมาเป็นแนวทางในการจัดทำกรอบแนวคิด ตัวแปรต้นในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเพื่อให้ทราบถึงคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในการใช้ชีวิตพฤติกรรมความเป็นอยู่ ทางปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความสุขในการใช้ชีวิตกับครอบครัวและคนรอบข้างอย่างมีความสุข

3. ข้อมูลกลุ่มประชากร

ในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต อำเภอเมือง จังหวัด ชุมพร จากการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การเก็บข้อมูลกลุ่มประชากรของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเมืองชุมพร โรงเรียนสตาด โรงเรียนศรีรักษ์ โรงเรียนทุ่งคาและโรงเรียนปากน้ำชุมพร

1. โรงเรียนเมืองชุมพร

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ อนุญาตให้โรงเรียนศรีรักษ์ ดำเนินการจัดสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษาขึ้นในปีการศึกษา 2536 ที่ตำบลนาชะอัง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยได้รับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นสหศึกษา จำนวน 2 ห้องเรียน และได้เปิดรับนักเรียนสาขา รุ่นแรกประจำปีการศึกษา 2536 มีผู้มาสมัครทั้งสิ้น 204 คน แต่สามารถรับนักเรียนได้เพียง 2 ห้องเรียนตามนโยบายกรมสามัญศึกษา จำนวน 93 คน นักเรียนชาย 59 คน นักเรียนหญิง 34 คน โดยขอความอนุเคราะห์อาคารเรียน โรงเรียน วัดสามแก้ว ตั้งกีดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร เป็นสถานที่เรียนชั่วคราว โดยใช้ชื่อว่า “โรงเรียนศรีรักษ์สาขา” ใช้อักษรย่อว่า ศ.ภ. 2 การดำเนินการเบื้องต้น สำนักงานประมามชอนุมัติให้จ้างลูกจ้างชั่วคราวด้วยเงินงบประมาณ 3 อัตรา ตำแหน่งครูวุฒิปริญญาตรี 2 อัตรา นักการภารโรง 1 อัตรา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใช้ครู - อาจารย์ จากโรงเรียนศรีรักษ์ไปช่วยสอน และเพื่อให้การดำเนินงานในโรงเรียนสาขาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย นายวิลาศ วงศ์สุวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีรักษ์ ได้มอบหมายให้ นายปรีชา บุญมี ผู้ช่วยผู้อำนวยการระดับ 7 โรงเรียนศรีรักษ์เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบโรงเรียนสาขาอีกหน้าที่หนึ่ง โดยมีท่านเจ้าคุณอนันตคุณมณี เจ้าอาวาสวัดสามแก้ว คอยให้การสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียนตลอดจนสนับสนุนให้พระมาสอนธรรมศึกษาแก่นักเรียนด้วย ขณะที่กำลังจัดการเรียนการสอนอยู่ที่โรงเรียนวัดสามแก้ว นายปรีชา บุญมี ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นครูใหญ่ ก็ได้ร่วมกับชุมชนพร้อมผู้นำชุมชน ซึ่งมีกำนันเนตร ตัสโต นายมนัส ตัสโต และอีกหลายท่านที่มีได้เอยนามในที่นี้ ร่วมกับคณะครูและชุมชนตำบลนาชะอัง ได้เตรียมพื้นที่ปัจจุบันนี้ก่อสร้างอาคารเรียนชั่วคราวจำนวน 2 หลัง เป็นสถานที่เรียนด้วยความยากลำบาก และประสบความสำเร็จด้วยดี จากความร่วมมือร่วมใจของทุกคน ต่อมาได้รับงบประมาณอาคารเรียนแบบถาวร หลังแรก แบบ 216 (ปรับปรุง 29) ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยในปีการศึกษา 2538 และได้จัดการเรียนการสอน จนนักเรียนที่ย้ายมาจากโรงเรียนวัดสามแก้ว จบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นรุ่นแรก

ที่ตั้ง และอาณาเขต : โรงเรียนเมืองชุมพรวิทยา ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 3 ตำบลนาชะอัง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีเนื้อที่ 25 ไร่ 3 งาน 72 ตารางวา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ของจังหวัดชุมพร ระยะทางของ บริเวณพื้นที่ใกล้เคียง คือ ระยะทางจากตลาดชุมพร 4.5 กิโลเมตร ระยะทางจากศูนย์ราชการจังหวัด 2 กิโลเมตร และระยะทางจากสี่แยกนาชะอัง 700 กิโลเมตร

จำนวนครูในโรงเรียนเมืองชุมพร มีทั้งหมด 23 คน ชาย 7 คน หญิง 16 คน จำนวนครูที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปมีทั้งหมด 13 คน ชาย 6 คน หญิง 7 คน

2. โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา

ผู้เริ่มการก่อตั้งคือ พระยาพิพิธอำพลวิมลภักดี (เผดิม อังศุสิงห์) อดีตเจ้าเมืองชุมพร ร่วมกับ พ่อค้าข้าราชการ และประชาชน เพื่อเป็นสถานที่ศึกษาเล่าเรียนของเยาวชนชาวมุขุมพร และเป็นอนุสรณ์แด่ ท่านผู้หญิงพิพิธอำพลวิมลภักดี (สอาด อังศุสิงห์) โดยได้รับพระราชทานนามโรงเรียนว่า "โรงเรียนสอาดเผดิมวิทยา" เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2467 โดยรับนักเรียนชาย หญิง ตั้งแต่เตรียมก่อนประถม และรับนักเรียนหญิงล้วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่1-6

พ.ศ. 2510 มีนักเรียนเพิ่มมากขึ้นจึงย้ายจากที่ตั้งเดิม ถนน ประมิมทรรรรคา ตำบลท่าตะเภา มาอยู่ที่ตั้งปัจจุบัน (ที่เดิมปัจจุบันเป็นโรงเรียนอนุบาลชุมพร)

พ.ศ. 2519 โรงเรียนได้รับอนุมัติให้ขยายชั้นเรียนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงได้ขยายการรับนักเรียนชายเข้ามาเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนมัธยมศึกษาตอนต้นยังคงเป็นนักเรียนหญิงล้วน

พ.ศ. 2540 เพื่อเป็นการสนองนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาและด้วยความเห็นชอบของผู้ปกครอง นักเรียน (โดยโรงเรียนได้ทำแบบสำรวจความคิดเห็นเมื่อเดือนมีนาคม 2538) โรงเรียนจึงได้รับนักเรียนชายเข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1) เป็นปีแรก

ปัจจุบัน โรงเรียนมีสถานภาพระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่ตั้ง และอาณาเขต 196 ถ.พิศิษฐ์พยาบาล ต.ท่าตะเภา อ.เมือง จ.ชุมพร 86000

จำนวนครูในโรงเรียนสอาด มีทั้งหมด 117 คน ชาย 26 คน หญิง 91 คน จำนวนครูที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปมีทั้งหมด 59 คน ชาย 14 คน หญิง 45 คน

3. โรงเรียนศรียากัษ

พระครูจุฬามณี(ฤกษ์)เจ้าอาวาสวัดสุบรรณนิมิตรเป็นเจ้าคณะจังหวัดชุมพรท่านพิจารณาเห็นว่าศิษย์วัดซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากไม่มีที่เรียนหนังสือ ต้องนั่งเรียนตามโคนต้นจันทร์บ้างในโรงท่ม (ที่ตั้งศพพระเพชรกำแพงสงคราม(ยัง)บ้าง จึงได้สร้างโรงเรียนขึ้นหลังหนึ่งเรียกว่า วัดสุบรรณนิมิตร สอนระดับชั้นประถมศึกษา

พ.ศ. 2456 (ประมาณ) จัดสอนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นโรงเรียนประจำจังหวัดชุมพรและให้โรงเรียนวัดท่าตะเภาเหนือจัดสอนชั้นเตรียมประถมแลประถมปีที่ 1 นักเรียนที่จบชั้นมัธยมปีที่ 1 ที่วัดท่าตะเภาเหนือแล้ว จะมาเรียนต่อชั้นประถมปีที่ 2-3 และมัธยมปีที่ 1-3 ที่โรงเรียนวัดสุบรรณนิมิต

พ.ศ. 2460 คุณชื่น ศรียากย์ คหปตานีชาวไชยา ได้บริจาคเงินสร้างอาคารเรียนขึ้นหลังหนึ่งในวัดท่าตะเภาเหนือ กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ชื่อว่า โรงเรียนศรียากย์ ได้ย้ายนักเรียนจากโรงเรียนวัดสุบรรณนิมิตไปที่โรงเรียนศรียากย์ เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2461 มีฐานะ เป็นโรงเรียนประจำจังหวัด สอนระดับมัธยมเพียงอย่างเดียวชั้นมัธยมศึกษาในครั้งนั้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ม. 1-4 เป็นมัธยม ต้น ม. 5-6 เป็นมัธยมกลาง และ ม. 7-8 เป็นมัธยมตอนปลาย

พ.ศ. 2465 มณฑลสุราษฎร์ธานี มีตราสั่งมาให้โรงเรียนประจำจังหวัดชุมพร ศรียากย์ เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6

พ.ศ. 2479 เนื่องจากจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้นทุกปี โรงเรียนศรียากย์มีห้องเรียนไม่พอกระทรวงศึกษาธิการจึงอนุมัติเงินให้จัดสร้างโรงเรียนประจำจังหวัดในบริเวณที่อยู่ปัจจุบัน เมื่อสร้างแล้วเสร็จก็ได้ย้ายนักเรียนชั้น ม. 1-3 มาเรียนที่อาคารใหม่ เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2480 ใช้ชื่อโรงเรียนศรียากย์ตามเดิมส่วนนักเรียนชั้น ม. 4-6 ให้เรียนที่หลังเดิมที่วัดท่าตะเภาเหนือ

พ.ศ. 2484 ได้ย้ายนักเรียนชั้น ม. 4-6 มาเรียนรวมกับ ม. 1-3 เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2484 เพราะกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดสรรเงิน มาต่อเติมอาคารครบเต็มรูปแล้วเสร็จและได้ก่อสร้างเพิ่มเติมอีกให้เพียงพอกับนักเรียนที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี โรงเรียนใหม่นี้ชื่อว่าโรงเรียน ประจำจังหวัดชุมพร ศรียากย์บ้างโรงเรียนชุมพรศรียากย์บ้างครั้งหลังสุดนี้ใช้ชื่อว่าโรงเรียนศรียากย์ ส่วนอาคารเรียนเดิมที่วัดท่าตะเภาเหนือ นั้น ทางวัดได้ใช้เป็นโรงเรียนราษฎร์อยู่พักหนึ่งแล้วรื้อถอนไป เพราะเก่าและชำรุดมาก

พ.ศ. 2518 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดโรงเรียนศรียากย์เข้าอยู่ในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนภูมิภาค(ค.ม.ก. 1 รุ่น 2) ได้รับเงินค่าสิ่งก่อสร้าง 14 ล้านบาทเศษ ได้สร้างตึก อาคารเรียน โรงฝึกงาน และได้รับอุปกรณ์การสอนวิชาและวิชาชีพต่างๆตามแบบของโรงเรียนมัธยมศึกษาในต่างประเทศ

พ.ศ. 2520 อาคารตามโครงการ ค.ม.ก. ได้สร้างเสร็จเต็มรูปแบบ ส่วนอาคารไม้หลังเดิมซึ่งก่อสร้างมาตั้งแต่ พ.ศ. 2479 ได้รื้อถอนไปเมื่อพ.ศ. 2519

พ.ศ. 2549 – จนถึงปัจจุบัน โรงเรียนศรียากย์ มีห้องเรียนชั้น ม. 1 จำนวน 13 ห้องเรียน ม. 4 จำนวน 11 ห้องเรียน สำหรับ ม. 1 เปิดโครงการพิเศษ วิทยุ-คณิตฯ จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 160 คน และ ม. 4 เปิดโครงการห้องเรียนพิเศษ จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน

ที่ตั้ง และอาณาเขต 149 ถ.พิศิษย์พยาบาล ต.ท่าตะเภา อ.เมือง จ.ชุมพร

จำนวนครูในโรงเรียนศรีราษฎร์ มีทั้งหมด 134 คน ชาย 44 คน หญิง 90 คน จำนวนครูที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปมีทั้งหมด 96 คน ชาย 44 คน หญิง 52 คน

4. โรงเรียนทุ่งคา โรงเรียนทุ่งคาพิทยาคา

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2528 ณ บ้านเขาอ้อ หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งคาโดยการบริจาคที่ดินของตระกูลสว่างวงศ์ และมณีนวล จำนวน 47 ไร่เศษ เพื่อใช้ก่อสร้างอาคารเรียนและเปิดทำการสอนในครั้งแรก ณ โรงเรียนวัดเขาดิน ได้อนุเคราะห์ให้ใช้อาคารเรียนชั้นเดียวด้านทิศใต้ให้จำนวน 3 ห้อง ใช้เป็นห้องเรียนจำนวน 2 ห้อง และเป็นสำนักงานจำนวน 1 ห้อง ครั้งแรก รับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 69 คน โดยมีครู-อาจารย์ จำนวน 6 คน และนักการภารโรง 1 คน ต่อมาเมื่อสร้างอาคารเรียนชั่วคราวและโรงฝึกงานแล้วเสร็จ ได้ย้ายมาเรียน ณ โรงเรียนทุ่งคาพิทยาคารในปัจจุบันซึ่งอยู่ เลขที่ 151/1 หมู่ 3 ตำบลทุ่งคาอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 เป็นต้นมา

การจัดการเรียนการสอนโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้กับนักเรียนในท้องถิ่นไม่ต้องเดินทางไปยังตัวเมืองเป็นการลดค่าใช้จ่ายและพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญ ปัจจุบันเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 โดยรับนักเรียนแบบสหศึกษา ในปีการศึกษา 2551 มีนักเรียนจำนวน 226 คน โดยจัดชั้นเรียน 2:2:2 / 1:2:2 จำนวนทั้งหมด 11 ห้องเรียน มีครู-อาจารย์ จำนวน 20 คน นักการภารโรง 1 คน พนักงานขับรถ 1 คน มีอาคารเรียน จำนวน 3 หลัง โรงฝึกงาน 1 หลัง หอประชุม / โรงอาหาร 1 หลัง บ้านพักนักเรียนแบบ 35 คน พร้อมอาคารประกอบ บ้านพักนักเรียนแบบ 8 คน 6 หลัง บ้านพักครู 6 หลัง บ้านพักครูโสด 1 หลัง บ้านพักนักการภารโรง 1 หลัง ห้องน้ำ - ห้องส้วม 3 หลัง

สภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน เนื่องจากโรงเรียนเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กยังไม่มีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์หมวกนัก และขาดแคลนบุคลากรในบางสาขาวิชา จึงดำเนินการแก้ไขในด้านต่าง ๆ ตลอดมา เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าทั้งผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพออกสู่สังคม และสถานศึกษาระดับสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่องในปีการศึกษา 2545 โรงเรียนได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตลอดมาจนกระทั่งมีการเตรียมการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินภายนอก (สมศ.) และได้รับการประเมินเมื่อ เดือนมิถุนายน 2546 ผลการประเมินของ สมศ. สอดคล้องกับการประเมินภายใน โดย สอดคล้อง ในระดับคุณภาพ พอใช้ 4 มาตรฐาน และในระดับดี 10 มาตรฐาน

ที่ตั้ง และอาณาเขต เลขที่ 151/1 หมู่ 3 ตำบลทุ่งคาอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวนครู ในโรงเรียนทุ่งคา มีทั้งหมด 10 คน ชาย 5 คน หญิง 5 คน จำนวนครูที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปมีทั้งหมด 5 คน ชาย 3 คน หญิง 2 คน

5. โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยา

เป็นโรงเรียนมัธยมประจำตำบลสังกัด กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 ตำบลหาดทรายรี อ.เมือง จ.ชุมพรเป็นโรงเรียนขนาดเล็กประกาศตั้งเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2518 โดยปีแรกที่เปิดเรียนฝากนักเรียนเรียนที่โรงเรียนศรีราษฎร์ ในปีการศึกษา 2519 ประชาชนในเขตตำบลปากน้ำและหาดทรายรี ได้ร่วมกันเสียสละเงินวัสดุอุปกรณ์สร้างอาคารชั่วคราว 3 ห้องเรียน จำนวน 1 หลัง จนเสร็จและเปิดทำการเรียนการสอนที่โรงเรียนปากน้ำชุมพรวิทยาโดยเปิดสอน ระดับมัธยมศึกษา

สภาพปัจจุบันของโรงเรียน ปัจจุบันโรงเรียนมีเนื้อที่ทั้งหมด 70 ไร่ สภาพโดยทั่วไปที่ตั้ง และอาณาเขต ตำบลหาดทรายรี อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร 86120 โทร 0 7752 1152 จำนวนครูในปากน้ำชุมพรวิทยามีทั้งหมด 21 คน ชาย 7 คน หญิง 14 คน จำนวนครูที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปมีทั้งหมด 15 คน ชาย 5 คน หญิง 10 คน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยบุคคล ครอบครัว และชุมชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา: การศึกษาเชิงคุณภาพ (ศรีเมือง พลังฤทธิ์, 2550)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยบุคคล ครอบครัวและชุมชน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม ตัวแทนระดับบุคคลและระดับครอบครัวจำนวน 3 กลุ่ม (กลุ่มละ 8, 9, และ 9 คน) และโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ตัวแทนระดับชุมชน 22 คน รวมทั้งสิ้น 48 คน

ผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ต้องการในระดับบุคคล ประกอบด้วย การเตรียมเรื่องความรู้และการปฏิบัติตัวด้านสุขภาพตั้งแต่วัยเด็กต่อเนื่องถึงวัยสูงอายุ การเตรียมเรื่องการเงิน โดยการออมเงินหรือการสะสมเงินเข้ากองทุนตั้งแต่วัยทำงาน เพื่อเอื้อต่อการเป็นผู้สูงอายุที่สามารถพึ่งตนเองได้และการเป็นผู้สูงอายุที่กระฉับกระเฉงเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัวและชุมชน ส่วนในระดับครอบครัวนั้น บุตรหลานควรมีความกตัญญู ให้ความรักความอบอุ่น ให้การเลี้ยงดูเกื้อหนุนช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่สมาชิกในครอบครัวควรมีความรู้และการปฏิบัติตัวด้านสุขภาพ เพื่อสามารถให้คำแนะนำข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับผู้สูงอายุ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่บ้าน และปฏิบัติต่อผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม อีกทั้งสนับสนุนและส่งเสริม

ผู้สูงอายุให้ยังคงมีบทบาทและเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในครอบครัวและชุมชน สำหรับในระดับชุมชน ควรเน้นหลักการชุมชนเข้มแข็ง ประกอบด้วย การสนับสนุนและกระตุ้นผู้นำชุมชนและประชาชน ให้ร่วมกันคิดร่วมกันสร้างกิจกรรมตามความต้องการ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้สูงอายุโดย อาศัยภูมิปัญญาและทรัพยากรท้องถิ่น การเป็นแบบอย่างที่ดี เน้นการทำงานเชิงรุกในการพัฒนาองค์ ความรู้ และความร่วมมือกันดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

2. เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปี ขึ้นไป ตำบลคลองสี่ อำเภอกองหลวงจังหวัดปทุมธานี (ศรีเมือง พลังฤทธิ์ 2552)

การวิจัยนี้มีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพชีวิตของผู้ที่มี อายุตั้งแต่ 45 ปี ขึ้นไป และหาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป เลือกพื้นที่ หมู่ที่ 7, 9, 12 และ 16 ตำบลคลองสี่ อำเภอกองหลวง จังหวัดปทุมธานี แบบ เฉพาะเจาะจง (purposive sampling) เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เคยทำวิจัยมาแล้ว เก็บรวบรวมข้อมูลโดย การสัมภาษณ์ (Interview)

ผลการวิจัย จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปี ขึ้นไปของทั้ง 4 หมู่บ้านข้างต้น จำนวน 131 คน, 127 คน, 128 คน, และ 133 คน ตามลำดับ รวมจำนวน 519 คน พบว่า หมู่ที่ 7 คุณภาพชีวิต ของผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 81.7 ระดับดีร้อยละ 12.2 ระดับแย่มากน้อย ร้อยละ 4.6 ระดับดีมากที่สุดร้อยละ 0.8 ระดับแย่มากร้อยละ 0.8 หมู่ที่ 9 คุณภาพ ชีวิตอยู่ในระดับ ปานกลางร้อยละ 71.7 ระดับดีร้อยละ 21.3 ระดับน้อยร้อยละ 4.7 ระดับดีมากที่สุด ร้อยละ 2.4 หมู่ที่ 12 คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 68.8 ระดับดีร้อยละ 30.5 ระดับดี มากที่สุดร้อยละ 0.8 หมู่ที่ 16 คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 69.2 ระดับดีร้อยละ 15.8 ระดับน้อยร้อยละ 12 ระดับแย่มากร้อยละ 3 สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปี ขึ้นไป ได้แก่ อายุ (p-value = 0.042) รายได้ (p-value = 0.004) อาชีพปัจจุบัน (p-value = 0.013) การนอนหลับ (p-value = 0.014) จำนวนสมาชิกในครอบครัว (p-value = 0.046) ความอบอุ่น ในครอบครัว (p-value = 0.000) สิ่งแวดล้อม (p-value = 0.006) การได้รับข้อมูลข่าวสาร (p-value = 0.001) สำหรับข้อเสนอแนะ ควรวิเคราะห์สถานการณ์ และความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ควรให้ความ สำคัญกับการทำงานในชุมชน รวมทั้งการประสานงานกับภาคส่วนต่างๆ เพื่อการ พัฒนา ระบบของชุมชนให้เข้มแข็งในสถานการณ์จริงต่อไป

3. เรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสังคมไทยด้านที่อยู่อาศัยและ สภาพแวดล้อม (ประมวญ พิรัชพันธุ์, 2543)

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้สูงอายุในด้านที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อม และศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุและผู้ใกล้ชิด เกี่ยวกับแนวทางการ

จัดบริการในด้านดังกล่าวอย่างเหมาะสม จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนารูปแบบหรือแนวทางในการจัดบริการให้ความรู้ด้านที่อยู่อาศัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้สูงอายุทั้งชายและหญิงในสาขาอาชีพต่าง ๆ กัน ซึ่งมีอายุระหว่าง 55-70 ปี และผู้ดูแลผู้สูงอายุซึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งคัดเลือกมาภาคละ 2 จังหวัด รวม 8 จังหวัดทั่วประเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างสำหรับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม แบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้สูงอายุ และแบบสังเกตชุมชน เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการผสมผสานระหว่างการวิจัยกับการพัฒนา วิธีการวิจัยจึงประกอบด้วยทั้งการวิจัยเชิงสำรวจ และเชิงทดลอง โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ แต่ละระยะมีกลุ่มตัวอย่างและรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร งานวิจัย รายงาน บทความ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการศึกษาข้อมูลจากผู้สูงอายุกลุ่มขนาดเล็กจำนวน 50 คน ในพื้นที่และการศึกษาสภาพชุมชนเพื่อรวบรวมข้อมูลมาพัฒนาเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ

ระยะที่ 2 เป็นการรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุจาก 8 จังหวัดทั่วประเทศ จำนวน 500 คน และกลุ่มผู้ใกล้ชิดผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอีก 500 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ (โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ การหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และสังเคราะห์เพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาผู้สูงอายุทางด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม

ระยะที่ 3 เป็นการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุทั้ง 4 ภาค ภาคละ 1 จังหวัด จังหวัดละ 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ โดยใช้ค่าสถิติ t-test และสรุปผล

ผลการวิจัยในประเด็นหลัก ๆ สรุปได้ดังนี้คือ

.....สภาพทั่วไปของที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุไม่มีส่วนใด สิ่งใดที่จัดทำให้เหมาะสมกับการอยู่อาศัยในวัยสูงอายุ โดยเฉพาะ ที่อยู่อาศัยมีความสะดวกสบายตามอรรถภาพของผู้สูงอายุในวัยแข็งแรง ผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว และหรือมีบุตรหลานที่คาดว่าจะอยู่อาศัยด้วยได้ในบั้นปลายชีวิต

ผู้สูงอายุไม่มีการเตรียมการเกี่ยวกับที่พักอาศัย ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำและตกแต่งบ้านเรือนให้เหมาะสมกับการอยู่อาศัย เพื่อให้ชีวิตมีความสะดวกสบาย ปลอดภัย และยืดเวลาการพึ่งพาหรือเป็นภาระแก่บุตรหลานออกไป ผู้สูงอายุคิดว่าเมื่อถึงวันช่วยตนเองไม่ได้ ลูกหลานก็คงจะเลี้ยงดู ไม่มีการมองการณ์ไกลในเรื่องนี้ และไม่มีความรู้ว่ารัฐมีการจัดบริการสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุในเรื่องนี้อย่างใด

ผู้สูงอายุพอใจอยู่อาศัยในที่สงบ ใกล้ชิดธรรมชาติ ในแวดวงความอบอุ่นของครอบครัว ญาติมิตร ลักษณะบ้านที่ชอบคือ บ้านเดี่ยว มีขนาด และบริเวณบ้านพอสมควร ไม่ใหญ่โต เพียงมีให้ คับแคบอึดอัด มีสิ่งของเครื่องใช้ที่อำนวยความสะดวกในด้านการดำรงชีวิตประจำวันตามความ จำเป็น ต้องการให้รัฐจัดบริการสวัสดิการหลากหลายในลักษณะที่ช่วยให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับ ครอบครัวยาวนานที่สุด และเป็นภาระต่อครอบครัวน้อยที่สุด สิ่งที่ต้องการให้รัฐจัดบริการให้คือ บริการด้านการแพทย์ การให้คำปรึกษาหารือ เป็นเพื่อนช่วยคิด สโมสร สถานดูแลผู้สูงอายุกลางวัน อาหารปิ่นโต และการซักผ้า และให้มีสวัสดิการเลี้ยงดูผู้สูงอายุที่เจ็บป่วย ยากไร้ และขาดที่ พึ่ง

ในด้านสภาพแวดล้อมหรือชุมชนไว้ที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ แม้จะมีสาธารณูปโภคและ สาธารณูปการ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกพอประมาณ แต่ยังคงขาดคุณภาพ และมีช่องว่างให้ ปรับปรุงได้ไ้ยิ่งมากกว่าจะถึงขีด “ชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมดี” ซึ่งจะทำให้ผู้คนทุกเพศวัย ไม่เฉพาะ แต่ผู้สูงอายุได้อยู่อาศัยอย่างมีความสุข ชุมชนที่ผู้สูงอายุต้องการอยู่อาศัยคือ ชุมชนที่มีบริการทำให้ ชีวิตสะดวกสบายขึ้น รวมถึงบริการทางสังคม เช่น การศึกษา อนามัย และการพักผ่อนหย่อนใจ มี ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติและภัยจากมนุษย์

ในเรื่องที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ประเด็นที่ผู้สูงอายุสนใจอยากทราบมากที่สุดคือ บริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย และด้านอื่น ๆ ที่รัฐจัดให้ผู้สูงอายุ รองลงมาคือ เรื่องการจัดบ้านให้ สะดวก สบาย ปลอดภัยแก่การอยู่อาศัย

สำหรับสื่อหรือวิธีการที่ต้องการรับความรู้ ต้องการรับจากโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมา คือ วิทยู การสัมมนากลุ่มระหว่างผู้สูงอายุเอง และการอบรมบรรยาย รูปแบบการนำเสนอต้องการ รายการแบบสัมภาษณ์ เล่าเรื่อง หรือบรรยาย

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการ ดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสังคมไทย ด้วยการให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุและ สังคม และการจัดบริการสวัสดิการที่กว้างขวางครอบคลุมความต้องการของผู้สูงอายุทุกกลุ่ม ตลอดจนไปถึงการทำเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ อันจะเป็นอานิสงส์ไม่เฉพาะแต่ผู้สูงอายุ แต่กับคุณภาพ ชีวิตของประชาชนโดยรวมด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 2 มาจัดทำเป็นรูปแบบการทดลองให้ ความรู้แก่ผู้สูงอายุในหัวข้อที่ผู้สูงอายุอยากทราบ โดยใช้วิธีฝึกอบรมด้วยวิทยากร ผลปรากฏว่า หลังการทดลองผู้สูงอายุมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดแต่งบ้านให้อยู่สบายปลอดภัยจากอุบัติเหตุ และเรื่องบริการสวัสดิการที่รัฐจัดให้แก่ผู้สูงอายุโดยมีความรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ประสพการณ์

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาโดยศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ วิธีการดำเนินต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง ผู้สูงอายุของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมืองจังหวัดชุมพรจำนวน 5 โรงเรียน รวมจำนวนครูจำนวนทั้งสิ้น 188 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยโดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษางานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน สมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลที่สามารถเป็นเป็นปัจจัยด้านบุคคล เพื่อให้ทราบชีวิตความเป็นอยู่ทางการศึกษา งานอดิเรก และสุขภาพ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลที่สามารถเป็นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้ทราบถึงรายได้สวัสดิการและที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เพื่อให้ผู้สูงอายุมีการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างสงบสุขทางด้านครอบครัว สังคมและชุมชน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เพื่อมีส่วนช่วยในการดำรงชีวิตให้ดีขึ้นเช่นทางด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคมและสภาพแวดล้อม

ลักษณะแบบสอบถามโดยเป็นแบบสอบถามมาตราวัดแบบ Likert Scale จากระดับความคิดเห็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ให้เลือกตอบเพียงข้อเดียวและให้คะแนนคำตอบเท่ากับ 5 4 3 2 1 ตามลำดับ เกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนนใช้สูตรช่วงความกว้างของข้อมูลแต่ละชั้นโดยกำหนดระดับการวัดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}} = \frac{5-1}{5} = \frac{4}{5} = 0.8$$

จะได้เกณฑ์การวัดระดับคะแนน แบ่งเป็น 5 ช่วงได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.24-5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.43-4.23 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.62-3.42 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.61 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

3. การรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสอบถามกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเองและใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งหมด 188 ชุด ในการสอบถามและได้รับแบบสอบถามคืน 154 ชุด จากกลุ่มเป้าหมาย คือ คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพรับราชการครู ในระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพรผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน 2554 ถึงเดือนธันวาคม 2554

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ใช้ ผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพรับราชการครูในระดับมัธยมศึกษา ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวน 154 คน นำแบบสอบถามที่ได้รับนำมาตรวจสอบและนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Pack age for the

Social Science) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึงว่า ระดับดีมาก

3.50 - 4.49 หมายถึงว่า ระดับดี

2.50 - 3.49 หมายถึงว่า ระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึงว่า ระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึงว่า ระดับที่ต้องปรับปรุง

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพรผู้วิจัยได้นำการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สรุปผลการประเมินตอนที่ 1.ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล
2. สรุปผลการประเมินตอนที่ 2 ปัจจัยด้านบุคคล
3. สรุปผลการประเมินตอนที่ 3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ
4. สรุปผลการประเมินตอนที่ 4 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม
5. สรุปผลการประเมินตอนที่ 5.คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	64	41.6
หญิง	90	58.4
รวม	154	100

จากตารางที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้มีเพศหญิงจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 58.4 ซึ่งมากกว่าเพศชาย ซึ่งเพศชายมีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 41.6

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลด้านอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
50-55 ปี	89	57.8
56 -60 ปี	65	42.2
รวม	154	100

จากตารางที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้มีอายุ 50-55 ปีซึ่งมีจำนวน 89 คน คิดเป็น ร้อยละ 57.8 ซึ่งมากกว่าอายุ 56-60 ปี ซึ่งมีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2

ตารางที่ 3 ข้อทั่วไปส่วนบุคคลด้านสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	19	12.3
สมรส	108	70.1
หม้าย/หย่า/แยก	27	17.5
รวม	154	100

จากตารางที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้มีสถานภาพสมรส 108 คน คิดเป็นร้อยละ 70.1ซึ่งมากกว่าผู้เป็นโสด มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3

ตารางที่ 4 ข้อทั่วไปส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	3.2
ปริญญาตรี	98	63.6
ปริญญาโท	44	28.4
ปริญญาเอก	7	4.5
รวม	154	100

จากตารางที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด อันดับสองได้แก่ปริญญาโท มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4

ตารางที่ 5 ข้อทั่วไปส่วนบุคคลด้านรายได้

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	0	0
10,001-20,000 บาท	6	3.9
20,001-30,000 บาท	76	49.2
30,001 - 40,00บาท	68	44.2
40,001 บาทขึ้นไป	4	2.6
รวม	154	100

จากตารางที่ 5 ผู้ให้ข้อมูลในการทำวิจัยมีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท จำนวน 76 คนคิดเป็นร้อยละ 49.2 อันดับสองได้แก่ 30,001-40,000 บาท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2

ตารางที่ 6 ข้อทั่วไปส่วนบุคคลด้านสมาชิกในครอบครัว

สมาชิกในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1-2 คน	30	19.5
3-4 คน	95	61.7
5-6 คน	24	15.6
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	5	3.2
รวม	154	100

จากตารางที่ 6 ผู้ให้ข้อมูลในการทำวิจัยมีสมาชิกในครอบครัว 3-4 คน จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 รองลงมามีสมาชิกในครอบครัว ต่ำกว่า 1-2 คน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านบุคคล
ตารางที่ 7 ปัจจัยด้านบุคคล

การศึกษา	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.ท่านคิดว่าระดับการศึกษา สูงสุดในปัจจุบันมีความ เหมาะสมในการดำเนินชีวิต มากน้อยเพียงใด	75 48.7	47 31	28 18.2	2 1.3	2 1.3	4.24	0.87	ดี
2.ท่านคิดว่าระดับการศึกษามี อิทธิพลต่อประเภทของอาชีพ มากน้อยเพียงใด	74 48.1	61 40	19 12.3	0	0	4.36	0.69	ดี
3.ท่านคิดว่าระดับการศึกษามี อิทธิพลต่อรายได้มากน้อย เพียงใด	74 48.1	57 37	19 12.3	4 2.6	0	4.31	0.79	ดี
4.ทัศนคติของท่านในการเรียน ต่อในอนาคต	50 32.5	66 43	35 22.7	3 1.9	0	4.06	0.79	ดี
5.การศึกษาช่วยพัฒนาความรู้ และความคิดของท่าน	94 61	44 29	13 8.4	3 1.9	0	4.49	0.73	ดี
รวม						4.29	0.78	ดี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 7 (ต่อ)

งานอดิเรก	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.ท่านมีงานอดิเรกที่สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	55 35.7	58 38	36 23.4	5 3.2	0	4.06	0.85	ดี
2.งานอดิเรกของท่านสามารถส่งเสริมรายได้ให้กับท่าน	38 24.7	55 36	50 32.5	9 5.8	2 1.3	3.77	0.93	ดี
3.งานอดิเรกของท่านสามารถสร้างความเพลิดเพลินใจ	50 32.5	61 40	35 22.7	8 5.2	0	3.99	0.87	ดี
4.งานอดิเรกของท่านสร้างความพึงพอใจให้กับการใช้ชีวิตประจำวันของท่าน	47 30.5	67 67	36 23.4	4 2.6	0	4.02	0.80	ดี
5.ท่านต้องมียานอดิเรกใหม่ ๆ มาทดแทนอยู่เสมอ	37 24	57 37	47 30.5	13 8.4	0	3.77	0.91	ดี
รวม						3.92	0.87	ดี

สุขภาพ	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.ท่านมีการเตรียมความพร้อมในการตรวจร่างกายประจำปี	59 38.3	58 38	32 20.8	5 3.2	0	4.11	0.85	ดี
2.สุขภาพของท่านไม่เป็นอุปสรรคในการทำงาน	50 32.5	61 40	38 24.7	5 3.2	0	4.01	0.84	ดี
3.ท่านมีความพร้อมในการออกกำลังกายอยู่เสมอ	35 22.7	72 47	39 25.3	8 5.2	0	3.87	0.82	ดี
4.หากท่านเจ็บป่วยฉุกเฉินท่านคิดว่าจะได้รับการรักษาพยาบาลที่เหมาะสม	56 36.4	66 43	26 16.9	5 3.2	1 0.8	4.11	0.85	ดี
5.ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดมากน้อยเพียงใด	35 22.7	65 42	48 31.2	6 3.9	0	3.84	0.82	ดี
รวม						3.99	2.31	ดี

จากตารางที่ 7 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในปัจจัยทางด้านบุคคลส่งผลทางด้านการศึกษา งานอดิเรก และสุขภาพ จากการประเมินค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า

1. ด้านการศึกษาให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องคือ การศึกษาช่วยพัฒนาความรู้และความคิดของท่านมีค่าเฉลี่ย 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.73 และน้อยที่สุด คือ ทักษะคิดของท่านในการเรียนต่อในอนาคต มีค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79

2. ด้านงานอดิเรกให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องคือ ท่านมีงานอดิเรกที่สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.85 และน้อยที่สุด คือ งานอดิเรกของท่านสามารถส่งเสริมรายได้ให้กับท่าน มีค่าเฉลี่ย 3.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93 รองลงมาคือ ท่านต้องมียานอดิเรกใหม่ ๆ มาทดแทนอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 3.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.91

3. ด้านสุขภาพให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องคือ ท่านมีการเตรียมความพร้อมในการตรวจร่างกายประจำปีหรือไม่ และ หากท่านเจ็บป่วยฉุกเฉินท่านคิดว่าจะได้รับการรักษาพยาบาลที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.85 และน้อยที่สุด คือ ท่านมีโอกาสดักผ่อนคลายเครียดมากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ย 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ตารางที่ 8 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

รายได้	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ท่านพอใจกับรายได้ที่ท่านได้รับต่อเดือนมากน้อยเพียงใด	54	59	29	10	2	3.99	0.96	ดี
2. รายได้แต่ละเดือนพอกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	47	60	39	8	0	3.95	0.88	ดี
3. ท่านคิดจะทำอาชีพเสริมเพื่อหารายได้เพิ่มขึ้นหรือไม่	40	49	53	11	1	3.75	0.95	ดี
4. ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานของท่านอย่างที่เคย	52	75	23	4	0	4.14	0.76	ดี
5. ท่านมีเงินออมที่สามารถใช้จ่ายเมื่อจำเป็นเช่นเจ็บป่วย	42	73	28	11	0	3.95	0.86	ดี
รวม						3.96	0.88	ดี

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สวัสดิการ	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.สวัสดิการด้านการพยาบาลมีความเหมาะสม	36 23.4	70 45.5	39 25.3	9 5.8	0	3.86	0.84	ดี
2.สวัสดิการด้านการทำประกันอุบัติเหตุให้แก่บุคลากรมีความเหมาะสม	28 18.2	78 50.6	41 26.6	7 4.5	0	3.82	0.78	ดี
3.สวัสดิการด้านการสงเคราะห์บุคลากร กรณีประสบภัยธรรมชาติ	21 13.6	77 50	46 29.9	9 5.8	1 0.6	3.7	0.80	ดี
4.สวัสดิการเงินช่วยเหลือพิธีศพมีความเหมาะสม	26 16.9	63 40.9	59 38.3	4 2.6	2 1.3	3.69	0.83	ดี
5.สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยมีความเหมาะสม	41 26.6	69 44.8	35 22.7	5 3.2	4 2.6	3.9	9.23	ดี
6.มีการจัดโครงการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างต่อเนื่อง	46 29.9	66 42.6	34 22.1	7 4.5	1 0.6	3.97	0.87	ดี
7.มีทุนการศึกษาให้กับบุตรหลานอย่างเพียงพอ	36 23.4	56 36.4	58 37.7	4 2.6	0	3.81	0.83	ดี
8.ท่านได้รับประโยชน์จากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเป็นอย่างดี	51 33.1	69 44.8	29 18.8	4 2.6	1 0.6	4.07	0.83	ดี
รวม						3.85	1.86	ดี

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ที่อยู่อาศัย	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.ที่อยู่อาศัยมีความปลอดภัย	53 34.4	78 50.6	21 13.6	2 1.3	0	4.18	0.71	ดี
2.ที่อยู่อาศัยมีความสะดวกสบาย	61 39.6	67 43.5	24 15.6	1 0.6	1 0.6	4.21	0.77	ดี
3.มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครันเช่นเครื่องใช้ไฟฟ้า	62 40.3	53 34.4	39 25.3	0	0	4.15	0.79	ดี
4.มีห้องน้ำที่ถูกละเลย	65 42.2	58 37.7	31 20.1	0	0	4.22	0.76	ดี
5.ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้มากน้อยเพียงใด	65 42.2	66 42.9	22 14.3	1 0.6	0	4.27	0.72	ดี
รวม						4.21	0.75	ดี

จากตารางที่ 8 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลทางด้านรายได้ สวัสดิการ และที่อยู่อาศัย จากการประเมินค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า

1. ด้านรายได้ให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องคือ ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานของท่านอย่างที่เคยทำหรือไม่ มีค่าเฉลี่ย 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 และน้อยที่สุดคือ ท่านคิดจะทำอาชีพเสริมเพื่อหารายได้เพิ่มขึ้นหรือไม่ มีค่าเฉลี่ย 3.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.95

2. ด้านสวัสดิการให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องคือ ท่านได้รับประโยชน์จากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 และน้อยที่สุดคือ สวัสดิการเงินช่วยเหลือพิริศพมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82

3. ด้านที่อยู่อาศัยความสำคัญมากที่สุดในเรื่องคือท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้มากน้อยเพียงใดเพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละวัน มีค่าเฉลี่ย 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 และน้อยที่สุดคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครันเช่นเครื่องใช้ไฟฟ้า มีค่าเฉลี่ย 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79

ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ตารางที่ 9 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ครอบครัว	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.คนในครอบครัวของท่านมีความรับผิดชอบต่อกัน	62 40.3	73 47.4	17 11	2 1.3	0	4.27	0.71	ดี
2.สมาชิกในครอบครัวของท่านไว้วางใจซึ่งกันและกัน	61 39.6	74 48.1	16 10.4	3 1.9	0	4.25	0.71	ดี
3.ท่านภูมิใจในครอบครัวของท่านมากน้อยเพียงใด	82 53.2	57 37	12 7.8	3 1.9	0	4.42	0.72	ดี
4.สมาชิกในครอบครัวของท่านปรองดองกัน	75 48.7	62 40.3	14 9.1	3 1.9	0	4.36	0.73	ดี
5.คนในครอบครัวของท่านมีการปรึกษาหารือกัน	71 46.1	68 44.2	11 7.1	4 2.6	0	4.34	0.73	ดี
6.ท่านได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวของท่าน	80 51.9	65 42.2	5 3.2	4 2.6	0	4.44	0.69	ดี
7.สมาชิกในครอบครัวของท่านช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	86 55.8	55 35.7	9 5.8	4 2.6	0	4.45	0.72	ดี
8.โดยภาพรวมท่านพอใจกับชีวิตครอบครัว	92 59.7	45 29.2	15 9.7	2 1.3	0	4.47	0.73	ดี
รวม						4.38	0.72	ดี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สังคัม	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.สภาพร่างกายของท่านไม่เป็นอุปสรรคในการทำงานกับเพื่อนร่วมงาน	62 40.3	64 41.6	26 16.9	2 1.3	0	4.21	0.77	ดี
2.ท่านสามารถให้คำปรึกษากับเพื่อนร่วมงาน	67 43.5	66 42.9	21 13.6	0	0	4.3	0.70	ดี
3.ท่านสามารถสร้างกำลังใจให้กับเพื่อนร่วมงาน	64 41.6	75 48.7	14 9.1	1 0.6	0	4.31	0.66	ดี
4.การทำงานของท่านไม่เคยมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน	66 42.9	65 42.2	22 14.3	1 0.6	0	4.27	0.73	ดี
5.ท่านสามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาได้เป็นอย่างดี	60 39	75 48.7	18 11.7	1 0.6	0	4.26	0.69	ดี
รวม						4.27	0.71	ดี

ชุมชน	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.ท่านสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับคนในชุมชนได้	70 45.5	70 45.5	14 9.1	0	0	4.36	0.65	ดี
2.ท่านสามารถร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชนได้	50 32.5	85 55.2	18 11.7	1 0.6	0	4.19	0.66	ดี
3.ท่านสามารถร่วมบำเพ็ญประโยชน์ต่อคนในชุมชน	52 33.8	83 53.9	19 12.3	0	0	4.21	0.65	ดี
4.ท่านมีความมั่นใจในการทำงานร่วมกับคนในชุมชน	55 35.7	77 50	21 13.6	1 0.6	0	4.21	0.69	ดี
5.ท่านสามารถพูดคุยแนะนำให้คำปรึกษา กับคนชุมชน	59 38.3	84 54.5	10 6.5	1 0.6	0	4.31	0.62	ดี
รวม						4.26	0.65	ดี

จากตารางที่ 9 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในปัจจัยด้านปัจจัยด้าน ความสัมพันธ์ทางสังคม ส่งผลทางด้านครอบครัว สังคม และ ชุมชน จากการประเมินค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า

1. ด้านครอบครัวให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องคือ โดยภาพรวมท่านพอใจกับชีวิต ครอบครัว มีค่าเฉลี่ย 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 และน้อยที่สุด คือ สมาชิกในครอบครัวของท่าน ว่างใจซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72

2. ด้านสังคมให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องคือ ท่านสามารถสร้างกำลังใจให้กับเพื่อน ร่วมงานมีค่าเฉลี่ย 4.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 และน้อยที่สุด คือ สภาพร่างกายของท่านไม่ เป็นอุปสรรคในการทำงานกับเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ย 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76

3. ด้านชุมชนให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องคือ ท่านสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับคนใน ชุมชนได้มีค่าเฉลี่ย 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 และน้อยที่สุด คือ ท่านสามารถร่วมกิจกรรม กับคนในชุมชน ได้มีค่าเฉลี่ย 4.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66

ตอนที่ 5 คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

ตารางที่ 10 คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

ร่างกาย	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.ท่านมีความสามารถในการดูแลตนเองในเวลาที่เจ็บป่วย	28	76	50	0	0	4.14	0.70	ดี
	18.2	49.4	32.5					
2.ท่านมีสุขภาพดีไม่เจ็บป่วย	44	65	41	4	0	3.97	0.81	ดี
	28.6	42.2	26.6	2.6				
3.การพักผ่อนที่เพียงพอส่งผลต่อสุขภาพร่างกายที่ดี	52	78	23	1	0	4.18	0.70	ดี
	33.8	50.6	14.9	0.6				
4.สุขภาพร่างกายของท่านมีความมั่นใจในการใช้ชีวิตได้เป็นอย่างดี	47	81	26	0	0	4.14	0.68	ดี
	30.5	52.6	16.9					
5.สุขภาพร่างกายของท่านสามารถใช้ในการดำเนินชีวิตได้ดี	52	74	28	0	0	4.16	0.71	ดี
	33.8	48.1	18.2					
รวม						4.12	0.72	ดี

ตารางที่ 10 (ต่อ)

จิตใจ	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.ท่านมีสมาธิในการทำงาน ต่างๆได้ดี	68	63	20	3	0	4.27	0.76	ดี
	44.2	40.9	13	1.9	0			
2.ท่านสามารถรับรู้ความรู้สึก ทางบวกของบุคคลอื่นได้	66	67	20	1	0	4.29	0.71	ดี
	42.9	43.5	13	0.6	0			
3.ท่านสามารถจัดการความ เครียดความกังวลได้	58	73	21	2	0	4.21	0.72	ดี
	37.7	47.4	13.6	1.3	0			
4.ท่านสามารถเอาชนะสิ่ง ต่างๆที่เกิดขึ้นในการดำเนิน ชีวิต	64	73	17	0	0	4.31	0.66	ดี
	41.6	47.4	11	0	0			
5.ท่านมีความรู้สึกดีโดยรวม	75	70	9	0	0	4.43	0.60	ดี
	48.7	45.5	5.8	0	0			
รวม						4.30	0.70	ดี

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความสัมพันธ์ทางสังคม	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. เข้าร่วมการจัดกิจกรรม สำหรับผู้สูงอายุมากน้อย	18 11.7	55 35.7	78 50.6	3 1.9	0	3.57	0.72	ดี
2. ท่านเข้าร่วมการจัด กิจกรรมทางศาสนา	33 21.4	66 42.9	47 30.5	8 5.2	0	3.81	0.83	ดี
3. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทาง สังคมมากน้อยเพียงใด	33 21.4	78 50.6	41 26.6	2 1.3	0	3.92	0.73	ดี
4. ท่านพอใจต่อการผูกมิตร หรือเข้ากับคนอื่น	40 26	79 51.3	33 21.4	2 1.3	0	4.02	0.73	ดี
5. ท่านพอใจกับการ ช่วยเหลือที่เคยได้รับจาก เพื่อนๆ แคลไหน	40 26	83 53.9	30 19.5	1 0.6	0	4.05	0.70	ดี
6. การรับรู้ในอารมณ์ทาง เพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์ มากน้อยเพียงใด	1 0.6	7 4.5	58 37.7	61 39.6	27 17.5	3.69	8.36	ดี
รวม						3.84	2.01	ดี

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สภาพแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1.การดำเนินชีวิตในประจำวันของท่านมีการดำเนินอย่างปลอดภัย	51 33.1	71 46.1	31 20.1	1 0.6	0	4.12	0.74	ดี
2.ท่านดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี	58 37.7	67 43.5	26 16.9	3 1.9	0	4.17	0.77	ดี
3.ท่านมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิต	40 26	85 55.2	29 18.8	0	0	4.07	0.67	ดี
4.ท่านมีโอกาสได้รับรู้ข่าวสารมากน้อยเพียงใด	28 18.2	75 48.7	28 18.2	0	0	4.15	0.70	ดี
5.มีสถานบริการทางสังคมที่ดี	56 36.4	72 46.8	26 16.9	0	0	4.19	0.71	ดี
6.ท่านอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการคมนาคมที่สะดวก	61 39.6	69 44.8	24 15.6	0	0	4.24	0.71	ดี
7.ท่านอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยมีความมั่นคง	73 47.4	61 39.6	20 13	0	0	4.34	0.70	ดี
8.มีสถานบริการในการรักษาสุขภาพ	66 42.9	70 45.5	18 11.7	0	0	4.31	0.67	ดี
รวม						4.20	0.71	ดี

ผลงานวิจัยนักรักศึกษา ระดับปริญญาตรี

จากตารางที่ 10 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในปัจจัยด้านคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุ ส่งผลทางด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม และ สภาพแวดล้อม จากการประเมินค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า

1. ด้านร่างกายให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องคือ การพักผ่อนที่เพียงพอส่งผลต่อสุขภาพร่างกายที่ดี เพื่อนๆแค่ไหน มีค่าเฉลี่ย 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 และน้อยที่สุด คือสุขภาพร่างกายของท่านมีความมั่นใจในการใช้ชีวิตได้เป็นอย่างดีมีค่าเฉลี่ย 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68

2. ด้านจิตใจให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องคือ ท่านมีความรู้สึกดีโดยรวม มีค่าเฉลี่ย 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 และน้อยที่สุด คือ ท่านสามารถจัดการความเครียดความกังวลได้ มีค่าเฉลี่ย 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องคือ ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจาก มีค่าเฉลี่ย 4.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 และน้อยที่สุด คือ เข้าร่วมการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุมากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ย 3.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72

4. ด้านสภาพแวดล้อมให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องท่านอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยมีความมั่นคง มีค่าเฉลี่ย 4.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 และน้อยที่สุด คือการดำเนินชีวิตในประจำวันของท่านมีการดำเนินอย่างปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74

ตารางที่ 11 การหาค่าความสัมพันธ์

ปัจจัย	ด้านบุคคล	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
ด้านบุคคล	—	.456**	.309**	.432**
ด้านเศรษฐกิจ	.456**	—	.285**	.424**
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	.309**	.285**	—	.523**
ด้านคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	.432**	.424**	.523**	—

* $r = .50$ ถึง 1.00 หรือ $r = -.50$ ถึง -1.00 ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับสูง
 $r = .30$ ถึง $.49$ หรือ $r = -.30$ ถึง $-.49$ ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
 $r = .10$ ถึง $.29$ หรือ $r = -.10$ ถึง $-.29$ ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
 $r = .00$ ถือว่าข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากการหาค่าความสัมพันธ์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงคือ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมกับปัจจัยด้านคุณภาพชีวิต .523** เพราะการที่ผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ทางสังคมดีคุณภาพชีวิตก็ดีขึ้นตามมาเช่นกัน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับกลางคือ ปัจจัยด้านบุคคล กับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ .456** ปัจจัยด้านบุคคลไม่ได้ส่งผลกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจโดยตรง เพราะการที่ปัจจัยด้านบุคคลดีก็ไม่ได้ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้นตามเสมอไป ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ คือ

ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม กับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ .285** เพราะเมื่อมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีไม่ได้ส่งผลให้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจดีตามจึงมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 12 สรุปปัจจัยด้านบุคคล

ปัจจัยด้านบุคคล	μ	σ
การศึกษา	4.44	0.70
งานอดิเรก	4.03	0.82
สุขภาพ	4.04	0.82

ปัจจัยด้านบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการศึกษา 2.ด้านงานอดิเรก 3.ด้านสุขภาพ จากปัจจัยด้านบุคคลที่แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ผู้สูงอายุครูให้ความสำคัญกับด้านการศึกษาเป็นอันดับแรกโดยมีค่าเฉลี่ย 4.44 ($\sigma = 0.70$) อยู่ในระดับดี อันดับสอง ได้แก่ด้านสุขภาพโดยมีค่าเฉลี่ย 4.04 และอันดับสามคือด้านงานอดิเรก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุครูให้ความสำคัญกับการศึกษามากที่สุดในปัจจัยด้านบุคคล

ตารางที่ 13 สรุปปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	μ	σ
รายได้	4.05	0.79
สวัสดิการ	4.03	0.75
ที่อยู่อาศัย	4.30	0.74

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านรายได้ 2.ด้านสวัสดิการ 3.ด้านที่อยู่อาศัย จากปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ผู้สูงอายุครูให้ความสำคัญกับด้านที่อยู่อาศัยเป็นอันดับแรกโดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 ($\sigma = 0.74$) อยู่ในระดับดีมาก อันดับสอง ได้แก่ ด้านรายได้มีค่าเฉลี่ย 4.05 และอันดับสามคือด้านสวัสดิการ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุครูให้ความสำคัญกับด้านที่อยู่อาศัยมากที่สุดในปัจจัยด้านเศรษฐกิจเพราะที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยที่ทำให้การดำเนินชีวิตมีความสุข

ตารางที่ 14 สรุปปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	μ	σ
ครอบครัว	4.57	0.63
สังคม	4.47	0.65
ชุมชน	4.40	0.63

ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านครอบครัว 2.ด้านสังคม 3.ด้านชุมชน จากปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่แบ่งออกเป็น 3 ด้านผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับด้านครอบครัวเป็นอันดับแรกโดยมีค่าเฉลี่ย 4.57 ($\sigma = 0.63$) อยู่ในระดับดีมาก อันดับสองได้แก่ ด้านสังคมมีค่าเฉลี่ย 4.47 และอันดับสามคือ ด้านชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.40 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับด้านครอบครัวมากที่สุดในปีปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ตารางที่ 15 สรุปคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	μ	σ
ร่างกาย	4.20	0.64
จิตใจ	4.42	0.65
ความสัมพันธ์ทางสังคม	4.04	0.70
สภาพแวดล้อม	4.41	0.66

สิ่งชีวิตที่ทำให้คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมีคุณภาพดีแบ่งออกเป็น 4 ด้าน 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านจิตใจ 3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 4. ด้านสภาพแวดล้อม เครื่องมือชีวิตที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญมากที่สุดคือด้านจิตใจมีค่าเฉลี่ย 4.42 ($\sigma = 0.65$) อยู่ในระดับดี อันดับสองได้แก่ด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 4.41 อันดับสามได้แก่ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 4.20 อันดับสี่ได้แก่ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีค่าเฉลี่ย 4.04 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับด้านจิตใจมากที่สุดในเครื่องมือชีวิตที่ทำให้คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมีคุณภาพดี

นอกจากนี้ยังมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อเสนอแนะอื่นๆจากกลุ่มตัวอย่าง ยังพบว่าผู้สูงอายุที่ให้ความสำคัญที่สุดที่ทำให้มีคุณภาพชีวิตของตนเองดีขึ้นเช่น

- ปัจจัย 4 ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม อาหาร
- ครอบครัว การอยู่ร่วมกันในครอบครัว
- ทรัพย์สิน เงินทอง
- ชีวิตการทำงาน เพื่อนร่วมงาน
- สภาพแวดล้อมรอบข้าง
- การมีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดี

และพบว่าผู้สูงอายุให้ความสำคัญของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในความคิดเห็นของตน

เช่น

- ชีวิตมีความสุข
- สุขภาพกายและสุขภาพใจดี
- มีการศึกษาที่ดี
- มีทรัพย์สิน เงินทอง
- การทำในสิ่งที่ดีๆให้แก่ตนเอง

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผู้สูงอายุของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอ.เมือง จ.ชุมพร

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอ.เมือง จ.ชุมพร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง ผู้สูงอายุครู โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมืองจังหวัดชุมพรจำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเมืองชุมพร โรงเรียนสตอาด โรงเรียนศรีวิทย โรงเรียนทุ่งคาและโรงเรียนปากน้ำชุมพร รวมจำนวนครูจำนวนทั้งสิ้น 188 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือการหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านบุคคล 2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 3. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่จะส่งผลให้มีความสัมพันธ์กับผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

1. ปัจจัยด้านบุคคล แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการศึกษา 2. ด้านงานอดิเรก 3. ด้านสุขภาพ จากปัจจัยด้านบุคคลที่แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ผู้สูงอายุครูให้ความสำคัญกับด้านการศึกษาเป็นอันดับแรกโดยมีค่าเฉลี่ย 4.44 ($\sigma = 0.70$) อยู่ในระดับดี อันดับสอง ได้แก่ด้านสุขภาพ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.04 และอันดับสามคือด้านงานอดิเรก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุครูให้ความสำคัญกับการศึกษามากที่สุดในปัจจัยด้านบุคคล (จากตารางที่ 12)

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านรายได้ 2.ด้านสวัสดิการ 3.ด้านที่อยู่อาศัย จากปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับด้านที่อยู่เป็นอันดับแรกโดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 ($\sigma = 0.74$) อยู่ในระดับดีมาก อันดับสองได้แก่ ด้านรายได้มีค่าเฉลี่ย 4.05 และอันดับสามคือด้านสวัสดิการ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับด้านที่อยู่อาศัยมากที่สุดในปัจจัยด้านเศรษฐกิจเพราะที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยที่ทำให้การดำเนินชีวิตมีความสุข

3. ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านครอบครัว 2. ด้านสังคม 3. ด้านชุมชน จากปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่แบ่งออกเป็น 3 ด้านผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับด้านครอบครัวเป็นอันดับแรกโดยมีค่าเฉลี่ย 4.57 ($\sigma = 0.63$) อยู่ในระดับดีมาก อันดับสองได้แก่ ด้านสังคมมีค่าเฉลี่ย 4.47 และอันดับสามคือ ด้านชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.40 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับด้านครอบครัวมากที่สุดในปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

สิ่งชีวิตที่ทำให้คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมีคุณภาพดีแบ่งออกเป็น 4 ด้าน 1. ด้านร่างกาย 2. ด้านจิตใจ 3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 4. ด้านสภาพแวดล้อม เครื่องมือชีวิตที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญมากที่สุดคือด้านจิตใจมีค่าเฉลี่ย 4.42 ($\sigma = 0.65$) อยู่ในระดับดี อันดับสองได้แก่ด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 4.41 อันดับสามได้แก่ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 4.20 อันดับสี่ได้แก่ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีค่าเฉลี่ย 4.04 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับด้านจิตใจมากที่สุดในเครื่องมือชีวิตที่ทำให้คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมีคุณภาพดี

จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1.ปัจจัยด้านบุคคล 2.ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 3.ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กันทุกด้านเพราะมีค่าความสัมพันธ์ต่ำกว่า 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยทุกปัจจัยล้วนเชื่อมโยงที่ทำให้การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคลของผู้สูงอายุใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาจากปัจจัยด้านการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ปัจจัยด้านงานอดิเรกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ปัจจัยด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

เป็นที่สังเกตว่าปัจจัยด้านบุคคลมีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านงานอดิเรก ปัจจัยด้านสุขภาพแสดงให้เห็นว่าทั้ง 3 ด้าน ผู้สูงอายุครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีปัจจัยด้านบุคคลที่ดี

จากผลการศึกษาข้างต้นเป็นไปในทำนองเดียวกันกับงานวิจัย สุภาณี แก้วพินิจลินดา 2. สิริภูบาล 3. บุญสนอง ภิญโญ (2550) พบว่าปัจจัยบุคคลของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับดีทั้งในด้านสุขภาพมีการออกกำลังกายเป็นประจำ มีงานอดิเรกทำ และมีการศึกษาที่ดี

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับดี ได้แก่ด้านที่อยู่อาศัยมีค่าเฉลี่ยในระดับดีมาก ด้านรายได้มีค่าเฉลี่ยในระดับดี ด้านสวัสดิการมีค่าเฉลี่ยในระดับดี

เป็นที่สังเกตได้ว่าปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ปัจจัยด้านรายได้ ปัจจัยด้านสวัสดิการแสดงให้เห็นว่าทั้ง 3 ด้าน ผู้สูงอายุครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีปัจจัยด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับที่ดี

จากข้อค้นพบนี้นำมาเปรียบเทียบกับงานวิจัย ประมวลญ พิรัชพันธุ์(2543) มีความขัดแย้งกันสภาพทั่วไปของที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุไม่มีส่วนใด สิ่งใดที่จัดทำให้เหมาะสมกับการอยู่อาศัยในวัยสูงอายุโดยเฉพาะ ที่อยู่อาศัยมีความสะดวกสบายตามอัธยาศัยของผู้สูงอายุในวัยแข็งแรง ผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัว และหรือมีบุตรหลานที่คาดว่าจะอยู่อาศัยด้วยได้ในบั้นปลายชีวิต ผู้สูงอายุไม่มีการเตรียมการเกี่ยวกับที่พักอาศัย ต้องการให้รัฐจัดบริการสวัสดิการหลากหลายในลักษณะที่ช่วยให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวยาวนานที่สุด และเป็นภาระต่อครอบครัวน้อยที่สุด สิ่งที่ต้องการให้รัฐจัดบริการให้คือ บริการด้านการแพทย์ การให้คำปรึกษาหารือ เป็นเพื่อนช่วยคิด สโมสร สถานดูแลผู้สูงอายุกลางวัน อาหารปันโต และการซักกรีดเสื้อผ้า และให้มีสวัสดิการเลี้ยงดูผู้สูงอายุที่เจ็บป่วย ยากไร้ และขาดที่พึ่ง

ผลวิจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้สูงอายุครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับดี ได้แก่ด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับดีมาก ด้านสังคมมีค่าเฉลี่ยในระดับดี ด้านชุมชนมีค่าเฉลี่ยในระดับดี

เป็นที่สังเกตได้ว่าปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านชุมชน แสดงให้เห็นว่าทั้ง 3 ด้านของ ผู้สูงอายุครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับดี

จากข้อค้นพบนี้นำมาเปรียบเทียบกับงานวิจัย สุมาลี สังข์ศรี(2549) มีความสัมพันธ์ คือ ผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 90 ยังร่วมกิจกรรมสังคมอยู่โดยส่วนใหญ่ร่วมเป็นครั้งคราว กิจกรรมที่ร่วมส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมภายในชุมชน ได้แก่ งานบุญ งานประเพณี งานเทศกาล งานของเพื่อน

บ้าน ผู้สูงอายุร้อยละ 43 ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมหรือกลุ่มใดเลย ในขณะที่ร้อยละ 23 เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ และร้อยละ 11 เข้าร่วมกลุ่มศาสนา ผู้สูงอายุเกือบทั้งหมดระบุว่ามีความจำเป็นที่ผู้สูงอายุควรจะเข้าสังคมพบปะกับบุคคลต่าง ๆ บ้าง ปัญหาที่ผู้สูงอายุพบในการเข้าสังคมคือ ไม่มีเวลา ไม่มีค่าใช้จ่าย ไม่มีพาหนะ และปัญหาสุขภาพ ผู้สูงอายุต้องการให้บุตรหลานหรือคนในครอบครัวพาไปร่วมกิจกรรมนันทนาการบ้าง หาหนังสือที่เกี่ยวข้องมาให้บ้าง ต้องการให้ชุมชนจัดสถานที่สำหรับกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุ

4. คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมีคุณภาพอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาจาก ด้านจิตใจมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับดี ด้านร่างกายมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กันทุกด้านเพราะมีค่าความสัมพันธ์ต่ำกว่า 0.05 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยทุกปัจจัยเป็นตัวเชื่อมโยงกันทุกปัจจัยทำให้ปัจจัยทุกปัจจัยมีความสำคัญกับการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ

เป็นที่สังเกตว่าคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นว่าทั้ง 4 ด้าน ผู้สูงอายุครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีคุณภาพที่ดีใกล้เคียงกัน

จากข้อค้นพบนี้นำมาเปรียบเทียบกับงานวิจัย ศรีเมืองพลึงฤทธิ์, เพ็ญศรีกวีวงศ์ประเสริฐ และ สนามพิงบัว (2552) พบว่าหมู่ที่ 7 คุณภาพชีวิตของผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไปอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 81.7 ระดับดีร้อยละ 12.2 ระดับแย่น้อยร้อยละ 4.6 ระดับดีมากที่สุดร้อยละ 0.8 ระดับแย่มากร้อยละ 0.8 หมู่ที่ 9 คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 71.7 ระดับดีร้อยละ 21.3 ระดับน้อยร้อยละ 4.7 ระดับดีมากที่สุดร้อยละ 2.4 หมู่ที่ 12 คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 68.8 ระดับดีร้อยละ 30.5 ระดับดีมากที่สุดร้อยละ 0.8 หมู่ที่ 16 คุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 69.2 ระดับดีร้อยละ 15.8 ระดับน้อยร้อยละ 12 ระดับแย่มากร้อยละ 3 แต่ขัดแย้งกับงานวิจัย กิติกร มีทรัพย์ (2539) พบว่าคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยรวมอยู่ในระดับที่พอใช้ได้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปพัฒนาและเตรียมความพร้อมทางด้านต่างๆ เพื่อให้ครูในโรงเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยเฉพาะหลังวัยเกษียณอายุ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจัดทำวิจัยในเชิงคุณภาพควบคู่ไปกับการทำวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อให้นิยามข้อมูลเชิงเหตุผลที่จะนำมาใช้อธิบายผลการวิจัยได้อย่างชัดเจนขึ้น
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นหรือตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตัวอื่นที่ทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี เช่น การรับรู้และการเข้าถึง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บรรณานุกรม

- ชาญชัย จันทร์แจ่ม. “คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการ.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก, 2542.
- ณรงค์ศักดิ์ ตะละภักดิ์. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : พรสิวกการพิมพ์, 2535.
- นิพนธ์ พัวพงศกร. รายงานการวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานสู่ภาวะการณ้ขาดแคลนแรงงาน. [Online]. ได้เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2554. จาก <http://www.tdri.or.th>
- ประภาพร จินันทุยา. “คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชมรมทางสังฆนังผู้สูงอายุในดินแดง.” วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
- ประมวญ พิรัชพันธุ์. “การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในสังคมไทยด้านที่อยู่อาศัยและ สภาพแวดล้อม”. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2543.
- ประยุทธ์ สุวรรณโกตา. “การบริหารแบบมีส่วนร่วม”. วารสารพัฒนาชุมชน 12 (สิงหาคม 2532):36.
- พัชรภรณ์ คนกล้า. “คุณภาพชีวิตในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์.” การศึกษาค้นคว้าอิสระ (ศษ.ม. จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- เพ็ญผกา กาญจนโณภส. “ประสิทธิ์ผลของโปรแกรมสุขภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ อ้าเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกสุขภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.
- พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. การนิเทศและการสอนการพยาบาลในคลินิก. กรุงเทพฯ: มปท, 2531.
- พัฒนา กิติพรากรณ์. “มาตรฐานธุรกิจเพื่อคุณภาพชีวิต...ของใคร”. เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ 15, (กรกฎาคม-ธันวาคม 2531):16-20.
- มารศรี นุชแสงพลี. “ปัจจัยที่อิทธิพลความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ผู้สูงอายุใน ชุมชนบ่อนไก่ กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหา บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.
- ศรีเมือง พลังฤทธิ์และศาสตราจารย์ ดร. เกื้อวงศ์บุญสิน. “การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุโดยตนเอง ครอบครั้วและชุมชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” วิทยาลัยประชากรศาสตร์, 2547.
- สุพรรณิ ไชยอำพร. “คุณภาพชีวิตของคนไทย : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชาวเมืองและชาวชนบท.” โครงการวิจัยสมบูรณั สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2534.

- สิทธิอาภรณ์ ชวนปี. “การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตำบลบางเมือง จังหวัดสมุทรปราการ.”
วิทยานิพนธ์ ศ.ศ.ม.กรุงเทพฯ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒประสานมิตร, 2540.
- สุวรรณ เอี่ยมสุข. “คุณภาพชีวิต แนวคิด ความหมาย และองค์ประกอบข่าวสารวิจัยการศึกษา.”
คุณภาพชีวิตคนไทย 10, (สิงหาคม – กันยายน 2530) :6.
- สุภาณี แก้วพินิจลินดา. “คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, 2550.
- เพ็ญจันทร์ ประดับมุข. “รายงานการทบทวนสถานภาพงานวิจัยด้านพฤติกรรมสุขภาพ.”
วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหิดล, 2549.
- สุมาลี สังก์ศรี. “การศึกษาความต้องการและแนวทางเกี่ยวกับการจัดการด้วยระบบทางไกลแก่
ผู้สูงอายุ.” สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2540.
- ESCAP, Guidelines on Methodological Approaches to the Conduct of A Regional Survey of the
Quality of life as on Aspect of Human Resources Development. New York, 1990.
- Ferrans C, Powers M. “Quality of life index: development and psychometric properties. Adv Nurs
Sci” Quality of life 25 (1985) : 15-24.
- Ferrans, Ce. Psychometric assessment of the quality of life index. Research in Nursing &
Health,15 (1992) : 29-38.
- Ferrans, Ce. & Power, Mj. Psychometric Assessment of the Auality of Life American
Psychologist 31 (1978) : 138 – 147. **ระดับปริญญาตรี**
- Flanagan, Linda&Jacobsen,Michele. Technology Leadership for the Twenty - first Century
Principal. [Online]. Accessed 1 February 2006. Available from/http://eric.ed.gov/ERIC
Docsdata/ericdocs2/content_storage_01/0000000b/80/11/26/af.pdf.
- Farrell, Glen. et al. (2001). The Changing Faces of Virtual Education. [Online]. Accessed 15
August 2001. Available from http://www.col.org/virtualed/
- Maslow, A.B. The Farther Reaches of Human Nature. New York: Esalen, 1973.
- Unesco. Quality of life. An Orientation to Population Education. Bangkok : 1981.

Unesco. Indicator of Environment Quality and Quality of life Research and Socail Science. No. 38 Paris : Unesco, 1978.

United Nations. Guidelines on Methodological Approaches to the Conduct of A Regional Survey of the Quality of life and Aspect of Human Resources. Development : New York, 1990.

WHO Expect committee. Health of the elderly In Who Technical report services N.779. Geneva: World Health Organization, 1989.

Zhan, L. Quality of life. Conceptual and measurement issues. Journal of Advanced Nursing 17 (July 1992) : 979.

ผลงานวิทยนั้กศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขต
อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผู้สูงอายุ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเป็นเรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็นของท่านในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ข้อมูลที่ได้จะนำไปประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจะนำเสนอโดยรวมและจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบไม่ว่ากรณีใดๆ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านในการตอบคำถาม โปรดตอบคำถามทุกข้อ เนื่องจากคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้
2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยด้านบุคคลของผู้สูงอายุ
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยด้านเศรษฐกิจ
 - ตอนที่ 4 แบบสอบถามปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม
 - ตอนที่ 5 แบบสอบถามคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

คำชี้แจง ตอนที่ 2-5 เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น โดยมีระดับความคิดเห็นดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
 - 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
 - 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
 - 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
 - 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด
3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง () หน้าข้อความที่เป็นคำตอบของท่าน และเติมข้อความในช่องว่าง

แบบสอบถาม

เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เขตอำเภอ
เมือง จังหวัดชุมพร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย () ลงในตามความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() 50-55 ปี () 56-60 ปี

3. สถานภาพ

() โสด () สมรส () หม้าย/หย่า/แยก

4. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี

() ปริญญาโท () ปริญญาเอก

5. รายได้ต่อเดือน

() ต่ำกว่า 10,000 บาท () 10,001-20,000 บาท

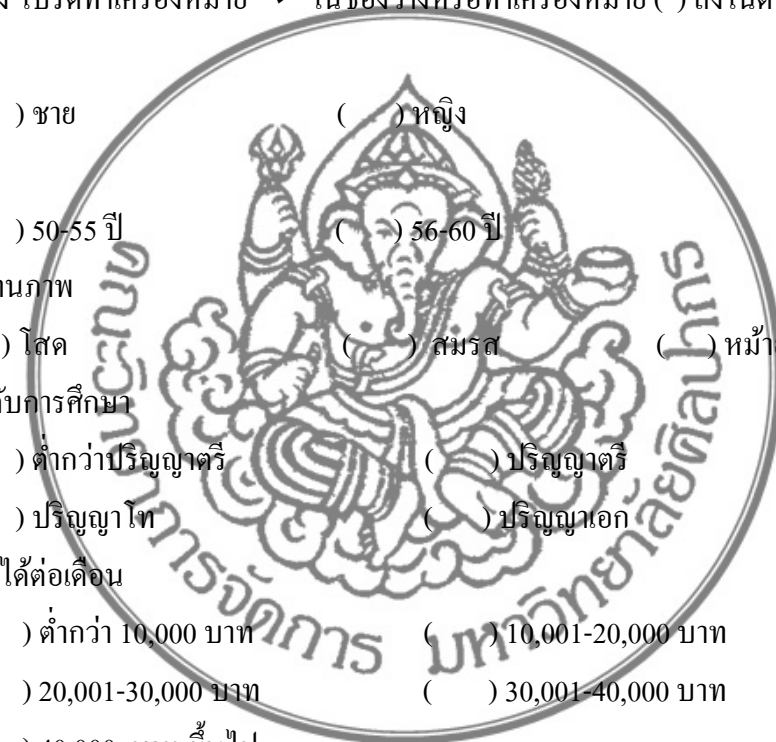
() 20,001-30,000 บาท () 30,001-40,000 บาท

() 40,000 บาท ขึ้นไป

6. สมาชิกในครอบครัว

() 1-2 คน () 3-4 คน

() 1-2 คน () 3-4 คน

กองบริหารการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านบุคคล

ข้อที่	ปัจจัยด้านบุคคล	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การศึกษา						
1	ท่านคิดว่าระดับการศึกษาสูงสุดในปัจจุบันมีความเหมาะสมในการดำเนินชีวิตมากน้อยเพียงใด					
2	ท่านคิดว่าระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อประเภทของอาชีพมากน้อยเพียงใด					
3	ท่านคิดว่าระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อรายได้มากน้อยเพียงใด					
4	ทัศนคติของท่านในการเรียนต่อในอนาคต					
5	การศึกษาช่วยพัฒนาความรู้และความคิดของท่าน					
งานอดิเรก						
1	ท่านมีงานอดิเรกที่สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์					
2	งานอดิเรกของท่านสามารถส่งเสริมรายได้ให้กับท่าน					
3	งานอดิเรกของท่านสามารถสร้างความเพลิดเพลินใจ					
4	งานอดิเรกของท่านสร้างความพึงพอใจให้กับการใช้ชีวิตประจำวันของท่าน					
5	ท่านต้องมีงานอดิเรกใหม่ๆมาทดแทนอยู่เสมอ					
สุขภาพ						
1	ท่านมีการเตรียมความพร้อมในการตรวจร่างกายประจำปีหรือไม่					
2	สุขภาพของท่านไม่เป็นอุปสรรคในการทำงาน					
3	ท่านมีความพร้อมในการออกกำลังกายอยู่เสมอ					
4	หากท่านเจ็บป่วยฉุกเฉินท่านคิดว่า จะได้รับการรักษาพยาบาลที่เหมาะสม					
5	ท่านมีโอกาสดำรงชีพผ่อนคลายเครียดมากน้อยเพียงใด					

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ข้อที่	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	รายได้					
1	ท่านพอใจกับรายได้ที่ท่านได้รับต่อเดือนมากน้อยเพียงใด					
2	รายได้แต่ละเดือนพอกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน					
3	ท่านคิดจะทำอาชีพเสริมเพื่อหารายได้เพิ่มขึ้นหรือไม่					
4	ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานของท่านอย่างที่เคยทำหรือไม่					
5	ท่านมีเงินออมที่สามารถใช้จ่ายเมื่อจำเป็นเช่นเจ็บป่วย					
	สวัสดิการ					
1	สวัสดิการด้านการพยาบาลมีความเหมาะสม					
2	สวัสดิการด้านการทำประกันอุบัติเหตุให้แก่บุคลากรมีความเหมาะสม					
3	สวัสดิการด้านการสงเคราะห์บุคลากร กรณีประสบภัยธรรมชาติ					
4	สวัสดิการเงินช่วยเหลือพิเศษมีความเหมาะสม					
5	สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยมีความเหมาะสม					
6	มีการจัดโครงการตรวจสอบสุขภาพประจำปีอย่างต่อเนื่อง					
7	มีทุนการศึกษาให้กับบุตรหลานอย่างเพียงพอ					
8	ท่านได้รับประโยชน์จากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเป็นอย่างดี					
	ที่อยู่อาศัย					
1	ที่อยู่อาศัยมีความปลอดภัย					
2	ที่อยู่อาศัยมีความสะดวกสบาย					
3	มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครันเช่นเครื่องใช้ไฟฟ้า					
4	มีห้องน้ำที่ถูกละเลย					
5	ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้มากน้อยเพียงใดเพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตรอยู่ไปได้ในแต่ละวัน					

ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ข้อ ที่	ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ครอบครัว					
1	คนในครอบครัวของท่านมีความรับผิดชอบต่อกัน					
2	สมาชิกในครอบครัวของท่านไว้วางใจซึ่งกันและกัน					
3	ท่านภูมิใจในครอบครัวของท่านมากน้อยเพียงใด					
4	สมาชิกในครอบครัวของท่านปรองดองกัน					
5	คนในครอบครัวของท่านมีการปรึกษาหารือกัน					
6	ท่านได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวของท่าน					
7	สมาชิกในครอบครัวของท่านช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
8	โดยภาพรวมท่านพอใจกับชีวิตครอบครัว					
	สังคม					
1	สภาพร่างกายของท่านไม่เป็นอุปสรรคในการทำงานกับเพื่อนร่วมงาน					
2	ท่านสามารถให้คำปรึกษากับเพื่อนร่วมงาน					
3	ท่านสามารถสร้างกำลังใจให้กับเพื่อนร่วมงาน					
4	การทำงานของท่านไม่เคยมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน					
5	ท่านสามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาได้อย่างดี					
	ชุมชน					
1	ท่านสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับคนในชุมชนได้					
2	ท่านสามารถร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชนได้					
3	ท่านสามารถร่วมบำเพ็ญประโยชน์ต่อคนในชุมชน					
4	ท่านมีความมั่นใจในการทำงานร่วมกับคนในชุมชน					
5	ท่านสามารถพูดคุย แนะนำ ให้คำปรึกษา กับคนในชุมชนได้					

ตอนที่ 5 คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

ข้อ ที่	คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ร่างกาย					
1	ท่านมีความสามารถในการดูแลตนเองในเวลาเจ็บป่วย					
2	ท่านมีสุขภาพดีไม่เจ็บป่วย					
3	การพักผ่อนที่เพียงพอส่งผลต่อสุขภาพร่างกายที่ดี					
4	สุขภาพร่างกายของท่านมีความมั่นใจในการใช้ชีวิตได้เป็นอย่างดี					
5	สุขภาพร่างกายของท่านสามารถใช้ในการดำเนินชีวิตได้ดี					
	จิตใจ					
1	ท่านมีสมาธิในการทำงานต่างๆ ได้ดี					
2	ท่านสามารถรับรู้ความรู้สึกทางบวกของบุคคลอื่นได้					
3	ท่านสามารถจัดการความเครียดความกังวลได้					
4	ท่านสามารถเอาชนะสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิต					
5	ท่านมีความรู้สึกดีโดยรวม					
	ความสัมพันธ์ทางสังคม					
1	เข้าร่วมการจัดกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุมากน้อยเพียงใด					
2	ท่านเข้าร่วมการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เพียงใด					
3	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เพียงใด					
4	ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่น อย่างไร					
5	ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจาก เพื่อนๆ ญาติ					
6	การรับรู้ในอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์ เพียงใด					

ข้อ ที่	คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	สภาพแวดล้อม					
1	การดำเนินชีวิตในประจำวันของท่านมีการดำเนินอย่าง ปลอดภัย					
2	ท่านดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี					
3	ท่านมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิต					
4	ท่านมีโอกาสได้รับรู้ข่าวสารมากน้อยเพียงใด					
5	มีสถานบริการทางสังคมที่ดี					
6	ท่านอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการคมนาคมที่สะดวก					
7	ท่านอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยมีความมั่นคง					
8	มีสถานบริการในการรักษาสุขภาพ					

ปัจจัยที่ท่านคิดว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

.....

.....

.....

.....

ความหมายของการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในความคิดเห็นของท่าน

.....

.....

.....

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล นางสาวมยุรี ว่องไวรอด
ที่อยู่ 50/1 หมู่ที่ 5 ตำบลปากครอง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 86210

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2547 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางสะพานวิทยา
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ.2550 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางสะพานวิทยา
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ.2554 ศึกษาต่อระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวสุนิศา ชูโชติ

ที่อยู่

34/4 หมู่ 6 ตำบลท่ายาง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร 86000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2547

สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสะอาดเผด็จมวิทยา

จังหวัดชุมพร

พ.ศ.2550

สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสะอาดเผด็จ

มวิทยา

จังหวัดชุมพร

พ.ศ.2554

ศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี